

متناظر با آزمون ۲۹ تیر

بازه‌ی زمانی مناسب برای استفاده از این آزمون (۲۳ تیر تا ۲۸ تیر)

تعداد سؤال	مبحث	نام درس	
۱۰	معادله درجه دوم (معادله و مسائل توصیفی، حل معادله درجه ۲ و کاربردها) صفحه‌های ۹ تا ۳۲	ریاضی و آمار (۱)	نگاه به گذشته
۱۰	فصل یکم (درس‌های ۱ تا ۳) + کارگاه تحلیل فصل اول صفحه‌های ۱۰ تا ۳۵	علوم و فنون ادبی (۱)	
۱۰	زندگی اجتماعی (کنش‌های ما، پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی) صفحه‌های ۱ تا ۲۴	جامعه‌شناسی (۱)	
۱۰	ذاک هو الله / انکم مسؤولون صفحه‌های ۱ تا ۳۰	عربی، زبان قرآن (۱)	
۱۰	منطق و مباحث آن (منطق، ترازوی اندیشه) روابط میان ذهن، زبان و خارج (لفظ و معنا، مفهوم و مصداق) صفحه‌های ۱ تا ۲۶	منطق	
۱۰	اصول انتخاب در کسب و کار (درس اول تا چهارم) صفحه‌های ۱ تا ۴۲	اقتصاد	
۱۰	آشنایی با منطق و استدلال ریاضی (گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها) صفحه‌های ۱ تا ۱۱	ریاضی و آمار (۲)	
۱۰	فصل یکم (درس‌های ۱ تا ۳) + کارگاه تحلیل فصل اول صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴	علوم و فنون ادبی (۲)	
۱۰	فرهنگ جهانی (جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی، نمونه‌های فرهنگ جهانی (۱)) صفحه‌های ۱ تا ۲۶	جامعه‌شناسی (۲)	
۱۰	روان‌شناسی: تعریف و روش مورد مطالعه صفحه‌های ۸ تا ۳۳	روان‌شناسی	
۱۰	مَوَاعِظُ قِيَمَةٍ / صِنَاعَةُ التَّلْمِيعِ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ صفحه‌های ۱ تا ۳۰	عربی، زبان قرآن (۲)	نگاه به آینده
۱۰	فلسفه و ابعاد آن (چیستی فلسفه، ریشه و شاخه‌های فلسفه) صفحه‌های ۱ تا ۱۸	فلسفه (۱)	
۱۰	آمار و احتمال (درس ۱: شمارش) صفحه‌های ۱ تا ۱۱	ریاضی و آمار (۳)	
۱۰	تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری تا پایان «شعر عصر بیداری») صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸	علوم و فنون ادبی (۳)	
۱۰	مِن الْأَشْعَارِ الْمُنْسُوبَةِ إِلَى الْإِمَامِ عَلِيِّ (ع) متن درس، الحروف المشبهة بالفعل صفحه‌های ۱ تا ۶	عربی، زبان قرآن (۳)	
۱۰	هستی و چیستی (درس ۱) صفحه‌های ۱ تا ۷	فلسفه (۲)	

آزمون اول

ریاضی و آمار (۱): معادله درجه دوم (معادله و مسائل توصیفی، حل معادله درجه ۲ و کاربردها) ❖ صفحه‌های ۲۹ تا ۳۲

۱- اگر بخواهیم معادله $2x(x+3) = 7$ را به روش مربع کامل حل کنیم، چه عددی را باید به طرفین تساوی اضافه کنیم؟ (با فرض این که ضریب x^2 یک شود.)

(مرتبط با صفحه‌های ۲۳ و ۲۴ کتاب درسی)

(۱) $\frac{4}{25}$ (۲) $\frac{1}{16}$ (۳) $\frac{3}{5}$ (۴) $\frac{9}{4}$

۲- در حل معادله $x^2 - 3x = x^2 - 2$ به روش تجزیه به تساوی $(x+a)(a+b) = 0$ می‌رسیم، حاصل $a+b$ کدام است؟

(مرتبط با صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲ کتاب درسی)

(۱) -2 (۲) 2 (۳) 3 (۴) -3

(مرتبط با صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲ کتاب درسی)

۳- به‌ازای کدام مقدار m ، معادله درجه دوم $(m+2)x^2 + 3x - 4 = 0$ ریشه حقیقی ندارد؟

(۱) $-2/5$ (۲) -1 (۳) -3 (۴) $-2/3$

(مرتبط با صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲ کتاب درسی)

۴- به‌ازای کدام مقدار m ، معادله درجه دوم $x^2 + (m-2)x + 3 = 0$ دارای یک ریشه مضاعف است؟

(۱) $2 + 2\sqrt{3}$ (۲) $2 + 4\sqrt{3}$ (۳) $-2 + 2\sqrt{3}$ (۴) $-2 + 4\sqrt{3}$

(مرتبط با صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲ کتاب درسی)

۵- کدام یک از معادلات زیر دارای ریشه مضاعف است؟

(۱) $x^2 + x - 1 = 0$ (۲) $-2x^2 + 3x = 0$ (۳) $x^2 - x + \frac{1}{4} = 0$ (۴) $3x^2 - 2x + 1 = 0$

۶- اگر حاصل ضرب ریشه‌های معادله درجه دوم $x^2 - 2mx + m - 1 = 0$ برابر با $\frac{1}{3}$ باشد، مجموع ریشه‌ها کدام است؟

(مرتبط با صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲ کتاب درسی)

(۱) $-\frac{3}{2}$ (۲) -3 (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) 3

(مرتبط با صفحه‌های ۱۰ تا ۱۷ کتاب درسی)

۷- اگر از عددی نصف آن را کم کنیم، حاصل برابر $\frac{1}{3}$ می‌شود. آن عدد کدام است؟

(۱) $\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $-\frac{2}{3}$ (۴) $-\frac{3}{2}$

(مرتبط با صفحه‌های ۲۳ و ۲۴ کتاب درسی)

۸- برای حل معادله $x^2 - \frac{8}{9}x = 0$ به روش مربع کامل به تساوی $(x-a)^2 = b$ می‌رسیم، $a+b$ کدام است؟

(۱) $\frac{64}{81}$ (۲) $\frac{16}{9}$ (۳) $\frac{52}{81}$ (۴) $\frac{32}{9}$

(مرتبط با صفحه‌های ۱۰ تا ۱۷ کتاب درسی)

۹- اندازه محیط و مساحت یک مثلث قائم‌الزاویه برابر ۳۰ است. در این صورت طول بزرگ‌ترین ضلع آن کدام است؟

(۱) 15 (۲) 14 (۳) 13 (۴) 12

(مرتبط با صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲ کتاب درسی)

۱۰- ریشه مثبت معادله $(5x-4)^2 - 36 = 0$ در معادله $a = (3x-2)^2$ صدق می‌کند. در این صورت a کدام است؟

(۱) 1 (۲) $\frac{1}{25}$ (۳) 16 (۴) 9

علوم و فنون ادبی (۱): فصل یکم (مبانی تحلیل متن، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی، واج‌آرایی؛ واژه‌آرایی) ❖ صفحه‌های ۱۰ تا ۳۶

(مکمل متن صفحه‌های ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

۱۱- در میان گروه‌های مشخص شده، کدام گروه از لحاظ قلمرو زبانی قابل توجه است؟

(۱) کوه صبرم نرم شد چون موم در دست غمت	تا در آب و آتش عشقت گدازانم چو شمع
(۲) ماهم این هفته برون رفت و به چشمم سالیست	حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالیت
(۳) در کارگاه عشق است تدبیر عقل بی‌کار	طوفان نمی‌کند گوش تعلیم ناخدا را
(۴) کمان را بمالید رستم به چنگ	به شست اندر آورده، تیر خدنگ

(مکمل متن صفحه ۱۷ کتاب درسی)

۱۲- واژه قبل از حرف «را» در کدام گزینه مفعول است؟

- (۱) آن چه بهترین آلتی است بنده را در عبودیت حق و یافت درجات، همت انسانی است.
 (۲) او را به عدد هر قوتی که در هوا راندن باشد، چون نراند، قربتی در حضرت حاصل شود.
 (۳) جمله جمع را وقت خوش گشت و بسیار بگریستند و نعره‌ها زدند.
 (۴) روزگار، دمنه را فضاحت و رسوا گردانید و به قصاص گاو به زاریان زارش بکشتند.

(مکمل متن صفحه ۱۵ کتاب درسی)

۱۳- کدام بیت از لحاظ قلمرو فکری با دیگر ابیات متفاوت است؟

- ۱) ماییم مست و سرگران فارغ ز کار دیگران
 - ۲) آن دم که به یک خنده دهم جان چو صراحی
 - ۳) اگر خواهی که چون مجنون حجاب عقل بردری
 - ۴) نوبهار آمد و آورد گل و یاسمنا
- عالم اگر بر هم رود عشق تو را بادا بقا
مستان تو خواهم که گزارند نمازم
ز دست عشق پابرجا شراب آنجا ز بی جا خور
باغ همچون تبت و راغ به سان عدنا

(مکمل متن صفحه های ۱۷ و ۱۸ کتاب درسی)

۱۴- با توجه به حکایت زیر از قابوس نامه، کدام ویژگی متن نادرست است؟

«چنان شنودم که پیری گوژپشت، سخت دوتا گشته و بر عکازه‌ای تکیه کرده همی رفت، جوانی به تماخره وی را گفت: «ای شیخ این کمانک به چند خریده‌ای؟ تا من نیز یکی بخرم.» پیر گفت: «اگر صبر کنی و عمر یابی خود رایگان یکی به تو بخشند.» اما با پیران نه برجای منشین که صحبت جوانان برجای بهتر که پیران نه برجای. تا جوانی جوان باش، چون پیر شدی پیری کن.»

- ۱) پند و اندرز نویسنده، بیانگر ویژگی فکری متن است.
- ۲) استفاده از واژگانی مثل «تماخره» و استفاده از فعل «همی رفت» بیانگر ساخت زبانی کهن متن است.
- ۳) معنای مدنظر جوان از به کار بردن «کمانک» از جمله ویژگی‌های زبانی متن است.
- ۴) بیان این نکته اخلاقی که پیری به سراغ همه می‌آید و نباید کسی را به خاطر پیری مورد تمسخر قرار داد، متن بالا را در ردیف نوشته‌های تعلیمی قرار می‌دهد.

(ترکیبی)

۱۵- پیام کدام بیت با حکایت زیر دارای ارتباط معنایی است؟

«پیغامبر علیه السلام فرمود: **أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ تَعَالَى الْقَلَمَ**، و قلم را فرمود که بر لوح بگردد و بنویس هر چه تا قیامت بخواهد بود؛ پس هر چه خواست آفریدن و خواست بودن تا رستخیز، همه قلم بنوشت به امر حق.»

- ۱) در دژ بیستند وز باره تیز
 - ۲) قلم بنوشت و غافل می‌ندانند
 - ۳) اگر در خواب دنیا خفته مانی
 - ۴) شمشیر و قلم حامی ملک‌اند به تحقیق
- برآمد خروشیدن رستخیز
که هم لوح و قلم این سر بخواند
به روز رستخیز آشفته مانی
امادل بیدار ز شمشیر و قلم به

(مکمل متن صفحه های ۲۱ تا ۲۳ کتاب درسی)

۱۶- با توجه به زیبایی‌شناسی ادبی، کدام بیت از نظر آوایی و موسیقایی، مؤثرتر است؟

- ۱) چو در دست لست رودی خوش بزن مطرب سرودی خوش
 - ۲) غلغلی انداختی در شهر تهران ای قلم
 - ۳) تو همچو صبحی و من شمع خلوت سحرم
 - ۴) چو نازش به اسب گران‌مایه دید
- که دست‌افشان غزل خوانیم و پاکوبان سراندازیم
خوش حمایت می‌کنی از شرع قرآن ای قلم
تبستی کن و جان بین که چون همی سپرم
کمان را به زه کرد و اندر کشید

(مکمل متن صفحه های ۲۱ تا ۲۳ کتاب درسی)

۱۷- وزن و آهنگ همه ابیات در همه گزینه‌ها به جز گزینه ... با درون مایه شعر هماهنگی دارد.

- ۱) بُود محال تو را داشتن امید محال
 - ۲) بگفتا گر خرامی در سرایش
 - ۳) ای همه هستی ز تو پیدا شده
 - ۴) ز گرز تو خورشید گریبان شود
- به عالمی که نباشد همیشه بر یک حال (سوگواری و اندوه)
بگفت اندازم این سر زیر پایش (عاشقانه‌سرایی)
خاک ضعیف از تو توانا شده (نیایش و اندرز)
ز تیغ تو بهرام بریان شود (حماسی و رمزی)

(مکمل متن صفحه های ۲۱ تا ۲۳ کتاب درسی)

۱۸- در چند بیت از ابیات زیر، وزن و آهنگ با محتوای شعر هماهنگ نیست؟

- الف) خسته‌ام ای یار ندارم طیب
 - ب) از بار فراق تو مرا کار خراب است
 - ج) بوی گل و بانگ مرغ برخاست
 - د) مرا راحت از زندگی دوش بود
 - ه) یک روز به شیدایی در زلف تو آمیزم
- هیچ طبیعی نبود چون حبیب
دریاب، که کار من از این بار خراب است
هنگام نشاط و روز صحراست
که آن ماهرویم در آغوش بود
زان دو لب شیرینت، صد شور برانگیزم

آزمون اول

(مکمل متن صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸ کتاب درسی)

۱۹- در همهٔ گزینه‌ها به‌جز ... هر دو آرایهٔ «واج‌آرایی و تکرار» وجود دارد.

۱) ای خسرو سلطان من سلطان سلطانات من	۱) ای آتشی انداخته در جان زیرکسار من
۲) چون که نورافشان کنی در گاه بخشش روح را	۲) خود چه پا دارد در آن دم رونق اعمال‌ها
۳) ناز و مستی دلبران بر عاشقان زیبا بود	۳) ناز را با مستی اندر دلبری دمساز کن
۴) دلکی هست مرا وین همه دلبر در پیش	۴) نتوان دادن یک دل، به هزاران دلبر

(مکمل متن صفحه‌های ۲۷ و ۲۸ کتاب درسی)

۲۰- کدام بیت، فاقد آرایهٔ «تکرار» است؟

۱) تن ز جان و جان ز تن مستور نیست	۱) لیک کس را دید جان دستور نیست
۲) هزار جور کند بر دلم به یک ساعت	۲) وگر بنالم از او هر یکی هزار کند
۳) نه عجب که قلب دشمن شکنی به روز هیجا	۳) تو که قلب دوستان را به مفارقت شکستی
۴) یار که یافته‌ای درخور خویش	۴) جهد آن کن که نکو داری یار

جامعه‌شناسی (۱): زندگی اجتماعی (کنش‌های ما، پدیده‌های اجتماعی، جهان اجتماعی) ❖ صفحه‌های ۲۴ تا ۲۴

(مرتبط با صفحه‌های ۴، ۵ و ۷ کتاب درسی)

۲۱- در متن زیر، مفاهیم به‌کاررفته را به‌ترتیب مشخص کنید.

«در یک مسابقهٔ فوتبال، بازیکن خط دفاع برای جلوگیری از گل خوردن، به پای مهاجم تیم حریف ضربه زد، در حالی که می‌دانست این کار می‌تواند باعث اخراجش شود. بازیکن مهاجم مصدوم شد و داور به مدافع کارت قرمز داد.»

- ۱) هدف‌دار بودن کنش - آگاهانه بودن کنش - پیامد غیرارادی کنش - پیامد غیرارادی کنش
- ۲) هدف‌دار بودن کنش - ارادی بودن کنش - پیامد غیرارادی کنش - پیامد ارادی کنش
- ۳) معنادار بودن کنش - ارادی بودن کنش - پیامد ارادی کنش - پیامد ارادی کنش
- ۴) معنادار بودن کنش - آگاهانه بودن کنش - پیامد ارادی کنش - پیامد غیرارادی کنش

(مرتبط با صفحه‌های ۱۹ و ۲۰ کتاب درسی)

۲۲- جهان اجتماعی یک فرهنگ، چگونه فرومی‌ریزد و دگرگون می‌شود و کدام عبارت با علت آن مرتبط است؟

- ۱) اعضا آگاهی فردی و خصوصی خود از جهان اجتماعی را از دست بدهند - نظم جهان اجتماعی با آگاهی و ارادهٔ انسان شکل می‌گیرد.
- ۲) اعضا آگاهی فردی و خصوصی خود از جهان اجتماعی را از دست بدهند - در یک جهان اجتماعی، اعضا وظایف و انتظارات یکدیگر را می‌شناسند.
- ۳) یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا آن را به نسل بعد منتقل سازد - نظم جهان اجتماعی با آگاهی و ارادهٔ انسان شکل می‌گیرد.
- ۴) یک نسل نتواند فرهنگ خود را حفظ کند یا آن را به نسل بعد منتقل سازد - در یک جهان اجتماعی، اعضا وظایف و انتظارات یکدیگر را می‌شناسند.

(مرتبط با صفحه‌های ۱۳ و ۱۴ کتاب درسی)

۲۳- هریک از عبارت‌های زیر به‌ترتیب به چه موردی اشاره دارد؟

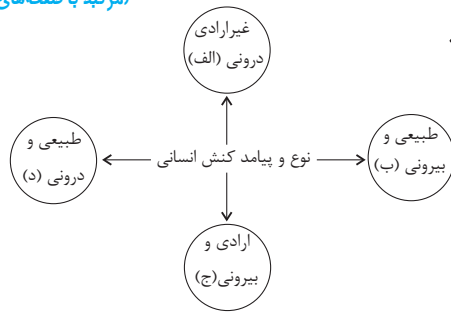
- شیوهٔ کنش اجتماعی
 - ساختمان اداری و وفای به عهد
 - خردترین پدیدهٔ اجتماعی
۱) ارزش اجتماعی - پدیدهٔ اجتماعی - هنجار اجتماعی	۲) هنجار اجتماعی - پدیدهٔ اجتماعی - کنش اجتماعی
۳) ارزش اجتماعی - کنش اجتماعی - هنجار اجتماعی	۴) هنجار اجتماعی - کنش اجتماعی - کنش اجتماعی

(مرتبط با صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳ کتاب درسی)

۲۴- به‌ترتیب در هریک از موارد زیر، جهان‌های تأثیرپذیر، تأثیرگذار و تأثیرپذیر کدام‌اند؟

- در رابطهٔ سرنوشت ملت‌ها و سنن الهی
 - در رابطهٔ افزایش کارخانجات و گرم شدن کرهٔ زمین
 - در رابطهٔ آلودگی هوا و ترافیک
۱) ماوراءطبیعی - اجتماعی - طبیعی	۲) اجتماعی - اجتماعی - طبیعی
۳) اجتماعی - طبیعی - طبیعی	۴) ماوراءطبیعی - طبیعی - اجتماعی

(مرتبط با صفحه‌های ۷ و ۱۱ کتاب درسی)

۲۵- هر یک از موارد زیر به ترتیب به کدام قسمت از نمودار مربوط است؟
«خمیازه کشیدن/ یاد گرفتن درس/ دادن نمره خوب توسط معلم/ بوق زدن»

- (۱) ب - الف - ج - د
- (۲) ج - الف - ج - د
- (۳) الف - الف - ب - ب
- (۴) ب - ب - د - ج

(مرتبط با صفحه‌های ۴، ۷ و ۱۳ کتاب درسی)

۲۶- به ترتیب هریک از عبارات زیر، ویژگی، تعریف و نتیجه چیست؟

- قطعی بودن
- پدیده‌های مطلوب و خواستنی مورد توجه و پذیرش افراد یک جامعه
- بازماندن از گفتار

- (۱) پیامدهای غیرارادی کنش - ارزش‌های اجتماعی - عدم آگاهی نسبت به کلمات و معانی
- (۲) پیامدهای ارادی کنش - هنجارهای اجتماعی - نبود اراده و خواست انسان برای سخن گفتن
- (۳) پیامدهای غیرارادی کنش - هنجارهای اجتماعی - عدم آگاهی نسبت به کلمات و معانی
- (۴) پیامدهای ارادی کنش - ارزش‌های اجتماعی - نبود اراده و خواست انسان برای سخن گفتن

(مرتبط با صفحه‌های ۲۱ و ۲۲ کتاب درسی)

۲۷- به ترتیب هریک از عبارات زیر، به کدام قسمت از جدول زیر مربوط است؟

- کنش‌های اجتماعی انسان‌ها و پیامدهای آن‌ها
- ارتباط با زندگی انسان‌ها

- تغییر آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان با شناخت خداوند

معیارشناسی پدیده‌های جهان اجتماعی	پدیده‌های درون جهان اجتماعی	بسط جهان اجتماعی
ج	ب	الف

- (۱) ب - الف - ج
- (۲) الف - ب - ج
- (۳) ب - ج - الف
- (۴) ج - الف - ب

(مرتبط با صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی)

۲۸- هریک از عبارات زیر به ترتیب به کدام یک از ویژگی‌های کنش‌های انسانی بازمی‌گردد؟

- «این ویژگی تکمیل‌کننده ویژگی آگاهانه بودن کنش انسان است، زیرا ممکن است فردی به کاری آگاهی داشته باشد ولی تصمیم به انجام آن نگیرد.»

- «با پرسش «چرا چنین کاری کردی؟» نسبت به هریک از کنش‌های انسانی به این ویژگی خواهیم رسید.»

- «اعتصاب کارگران به منظور نشان دادن اعتراض خود به کارفرمایان، مبین این ویژگی کنش انسانی خواهد بود.»

- (۱) ارادی بودن کنش‌ها - معنادار بودن کنش‌ها - هدفدار بودن کنش‌ها
- (۲) معنادار بودن کنش‌ها - معنادار بودن کنش‌ها - معنادار بودن کنش‌ها
- (۳) معنادار بودن کنش‌ها - هدفدار بودن کنش‌ها - معنادار بودن کنش‌ها
- (۴) ارادی بودن کنش‌ها - معنادار بودن کنش‌ها - معنادار بودن کنش‌ها

۲۹- عبارت «انسان برای مقابله با زلزله و خشکسالی قواعد خاصی وضع می‌کند» مبین تأثیر ... بر ... است و این عمل نوعی کنش ... است که

نشان‌دهنده ویژگی ... کنش‌های انسان است.

(مرتبط با صفحه‌های ۵، ۱۱ و ۲۲ کتاب درسی)

- (۱) جهان طبیعی - جهان اجتماعی - بیرونی - معنادار بودن
- (۲) جهان طبیعی - جهان اجتماعی - بیرونی - هدفدار بودن
- (۳) جهان اجتماعی - جهان طبیعی - درونی - هدفدار بودن
- (۴) جهان اجتماعی - جهان طبیعی - درونی - معنادار بودن

(مرتبط با صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳ کتاب درسی)

۳۰- به ترتیب هریک از این عبارات علت، تعریف و نتیجه چیست؟

- ارتباط با زندگی انسان

- کنش انسان‌ها و پیامدهای آن

- تغییر و دگرگونی آرمان‌ها و کنش‌های اجتماعی انسان

- (۱) راه یافتن پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی - پدیده‌های تکوینی - شناخت پدیده‌های خارج از زندگی انسان‌ها
- (۲) راه یافتن پدیده‌های اعتباری به جهان اجتماعی - پدیده‌های اجتماعی - شناخت پدیده‌های بیرون جهان اجتماعی
- (۳) راه یافتن پدیده‌های تکوینی به جهان اجتماعی - پدیده‌های اعتباری - شناخت خداوند، فرشتگان و جهان ماوراءطبیعی
- (۴) ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی - پدیده‌های تکوینی - شناخت سنت‌های الهی

عربی، زبان قرآن (۱): ذَاكَ هُوَ اللَّهُ / إِنَّكُمْ مَسْئُولُونَ ❖ صفحه‌های ۳۰ تا ۳۱

عَيْنَ الْأَصْحَ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ: (۳۱-۳۶)

(مرتبط با صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)

۳۱- «مَنْ يُوجِدِ الْغَيْمَ وَيُنْزِلُ مِنْهُ الْمَطَرَ الَّذِي يُصَيِّرُ الْأَرْضَ خَضِرَةً!»:

- (۱) چه کسی ابر را به وجود آورد و از آن باران‌هایی که زمین را سرسبز گرداند، نازل کرد؟
- (۲) چه کسی ابر را پدید می‌آورد و از آن باران را فرومی‌فرستد که زمین را سرسبز می‌گرداند؟
- (۳) آن‌که ابرها را پدید می‌آورد و از آسمان، آبی را فرود می‌آورد که زمین را تر و تازه می‌کند!
- (۴) کسی که ابر را به وجود آورد و به وسیله آن بارانی فرود آمد که زمین را سرسبز می‌گرداند!

(مرتبط با صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)

۳۲- «شَقَّ اللَّهُ حَبَّةً وَ وَجَدَ مِنْهَا شَجْرَةَ خَضِرَةً وَ زَانَهَا بِالْأَثْمَارِ الْمُنْهَمِرَةِ تَحْتَ ضَوْءِ الشَّمْسِ الْمُسْتَعْرَةِ!»:

- (۱) خداوند دانه‌ای را شکافت و درخت سرسبزی را از آن پدید آورد و آن را با میوه‌هایی ریزان زیر نور خورشید فروزان تزیین کرد.
- (۲) خداوند دانه را شکافت داد و درخت سبز را از آن بیرون آورد و آن را زیر نور خورشید تابناک با میوه‌های ریزان زینت داد.
- (۳) خداوند دانه‌ای را شکافت و درختی سرسبز را از آن به وجود آورد و آن را با میوه‌های ریزان زیر نور خورشید فروزان آراست.
- (۴) خداوند دانه را شکافت داد و درخت سبزی را از آن پدید آورد و آن را با میوه‌هایی ریزان زیر خورشیدی فروزان زینت داد.

(مرتبط با صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰ کتاب درسی)

۳۳- «مَا بَقِيَ مِنَ الدَّوَامِ الْمَدْرَسِيِّ إِلَّا حِصَّةٌ حَوْلَ النَّشَاطِ الْاجْتِمَاعِيِّ لِمَنْعِ الْمَوَاطِنِينَ مِنْ رَمَى النَّفَايَاتِ!»:

- (۱) از ساعات کار مدرسه فقط یک زنگ درسی درباره‌ی نشاط جامعه برای منع کردن شهروندان از پرتاب کردن زباله‌ها باقی مانده است.
- (۲) از ساعت کار مدرسه جز یک قسمت پیرامون فعالیت اجتماعی برای بازداشتن شهروندان از پرت کردن زباله‌ها باقی نماند.
- (۳) از ساعات مدرسه باقی نماند جز یک زنگ درسی درباره فعالیت اجتماعی برای بازداشتن هم‌میهنان از پرت کردن زباله.
- (۴) از ساعت کار مدرسه باقی نماند جز یک قسمت پیرامون نشاط جامعه برای منع کردن هم‌میهنان از پرتاب کردن زباله.

(مرتبط با صفحه‌های ۱۰ تا ۱۳ کتاب درسی)

۳۴- عَيْنَ الصَّحِيحِ:

- (۱) «لا مع الأسف. لكنني أحب أن أسافر إلى إيران!»: نه با کمال تأسف. ولی دوست دارم که در آینده به ایران سفر کنم!
- (۲) «لا تنظروا إلى كثرة صلاتهم و صومهم و كثرة الحج...!»: به نمازهای بسیار و روزه و حج فراوان آنان نگاه نکن!
- (۳) «أنظر إلى ما قال و لا تنظر إلى من قال!»: به آن چه نمی‌گوید نگاه نکن بلکه به آن چه می‌گوید نگاه کن!
- (۴) «الغيم بخار متراکم فی السماء ینزل منه المطر!»: ابر بخاری فشرده در آسمان است که از آن باران فرو می‌ریزد!

(ترکیبی)

۳۵- عَيْنَ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (۱) إِنَّ عِنْدَ اللَّهِ تِسْعَةَ وَ تِسْعِينَ جِزْءًا مِنَ الرَّحْمَةِ!
- (۲) الْأَعْدَادُ مِنْ عِشْرِينَ إِلَى سِتِّينَ كَالْجَمْعِ السَّلَامِ لِلْمَذْكَرِ!
- (۳) الْيَوْمُ السَّادِسُ مِنْ أَيَّامِ الْأُسْبُوعِ يَوْمُ الْخَمِيسِ!
- (۴) إِنَّ الْإِمَامَ الرَّضَا (ع) مَلَقَبَ بِثَامِنِ الْحُجَّجِ!

(مرتبط با صفحه ۱۱ کتاب درسی)

۳۶- عَيْنَ الْأَقْرَبِ مِنْ مَفْهُومِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ التَّالِيَةِ: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ»

- (۱) قول «لا أعلم» نصف العلم.
- (۲) به عمل کار برآید / به سخن‌دانی نیست!
- (۳) «و اصبر علی ما یقولون و اهجرهم»
- (۴) عالم بی عمل به چه ماند؟! به زنبور بی عسل.

(مکمل صفحه‌های ۵ تا ۸ کتاب درسی)

۳۷- عَيْنَ الْخَطَأِ لِلْفَرَاغِ:

«أنتما ... فی قولکما و هما ... کلامکما.»

- (۱) لا تکذبان، ما صدقا
- (۲) لا تکذبا، لا یصدقان
- (۳) ما کذبنا، لا تصدقان
- (۴) لا تکذبان، ما صدقتنا

(مکمل صفحه‌های ۵ تا ۸ کتاب درسی)

۳۸- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي صِيغَةِ الْأَفْعَالِ:

- (۱) «تقولون»: جمع مذكر غایب، «لا أعلم»: متکلم و حده
- (۲) «لا تصعدین»: مفرد مؤنث مخاطب، «أرقدوا»: جمع مذكر غایب
- (۳) «لا تفتنوا»: جمع مذكر مخاطب، «تنصحن»: مثنی مؤنث غایب
- (۴) «عَیَّرْنَ»: جمع مؤنث مخاطب، «اقترحی»: مفرد مؤنث مخاطب

(مکمل صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

۳۹- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي الْعَدَدِ وَالْمَعْدُودِ:

- (۱) قد حدثت ظاهرة مطر السمك في الهندوراس عشر مرات.
- (۲) قال الله: «لا تتخذوا إثنين إلهين إلهما هو إله واحد.»
- (۳) تيار الكهرباء في الخماس حجات مقطوع.
- (۴) هل تعلم أن طول قامة الزرافة ستة متر؟

(مکمل صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

۴۰- فِي أَيِّ الْأَجُوبَةِ مَا جَاءَ الْمَعْدُودُ؟

- (۱) في القفص ثلاثة و سبعون طائراً.
- (۲) واحد، ثلاثة و أربعة من الأعداد الأصلية.
- (۳) ضيف واحد خير من ضيفين اثنين.
- (۴) أولئك أربعون تلميذاً في صف واحد.

منطق: منطق و مباحث آن (منطق، ترازوی اندیشه) / روابط میان ذهن، زبان و خارج (لفظ و معنا، مفهوم و مصداق) ❖ صفحه‌های ۱ تا ۲۶

۴۱- کدام گزینه درباره علم منطق درست نیست؟

- (۱) روش‌های جلوگیری از مغالطات را بیان می‌کند.
(۳) شیوه درست اندیشیدن را می‌آموزد.

(مرتبط با صفحه ۴ کتاب درسی)

- (۲) سایر علوم را به عنوان ابزار به خدمت می‌گیرد.
(۴) به دسته‌بندی و توضیح قواعد ذهن می‌پردازد.

۴۲- علم ما به «زمین متحرک است»، «انسان زیانکار است» و «آب»، به ترتیب مصداق کدام یک از موارد زیر است؟

- (۱) تصدیق - تصدیق - تصور
(۳) تصور - تصدیق - تصور

(مرتبط با صفحه ۷ کتاب درسی)

- (۲) تصدیق - تصور - تصدیق
(۴) تصدیق - تصور - تصور

۴۳- با توجه به بیت «حکایت لب شیرین کلام فرهاد است / شکنج طره لیلی مقام مجنون است» بروز کدام مغالطه در آن محتمل است؟

(مرتبط با صفحه‌های ۱۳ و ۱۴ کتاب درسی)

- (۱) اشتراک لفظ (۲) توسل به معنای ظاهری (۳) ابهام در عبارات (۴) مغالطه نگارشی کلمات

(مرتبط با صفحه‌های ۱۷ و ۱۸ کتاب درسی)

۴۴- به ترتیب در هر یک از عبارات زیر چه نوع مغالطه‌ای به کار رفته است؟

- (الف) زن و گمان‌ها راجع به او درست بود.
(ب) او گفت که این کتاب من است.

- (۱) مغالطه نگارشی کلمات - مغالطه توسل به معنای ظاهری
(۳) مغالطه توسل به معنای ظاهری - مغالطه اشتراک لفظ

- (۲) مغالطه نگارشی کلمات - مغالطه ابهام در مرجع ضمیر
(۴) مغالطه اشتراک لفظ - مغالطه ابهام در مرجع ضمیر

(مرتبط با صفحه‌های ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

۴۵- کدام عبارت ممکن است به مغالطه توسل به معنای ظاهری منتهی شود؟

- (۱) کتابم را به دوستم هدیه دادم.
(۳) سیم کارت برادرم سوخت.

(مرتبط با صفحه‌های ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

- (۲) ایران امروز غرق در شادی است.
(۴) او انگشتر را در دستش کرد.

۴۶- نحوه دلالت الفاظ مشخص شده در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) آخرین جرعه این جام تهی را تو بنوش
(۳) خورشید زمین را روشن می‌کند.

(مرتبط با صفحه‌های ۲۰ و ۲۱ کتاب درسی)

۴۷- مفاهیم «امیرکبیر، لباس، دریای خزر، قلعه سیلان، تلفن همراه» به ترتیب ... هستند.

- (۱) کلی - کلی - جزئی - جزئی - جزئی
(۳) جزئی - کلی - جزئی - جزئی - کلی

- (۲) کلی - جزئی - کلی - کلی - جزئی
(۴) جزئی - کلی - جزئی - کلی - کلی

۴۸- هرگاه مصداق «ایرانی و دانش‌آموز» و «مثلث و دایره» را به صورت اشکال هندسی نشان دهیم، به ترتیب از راست به چپ کدام گزینه در مورد

(مرتبط با صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

حالت‌های آن‌ها صحیح است؟

۴۹- نسبت‌های چهارگانه بیانگر مقایسه کدام مفاهیم است و اگر دایره وسعت مصداق به‌گونه‌ای باشد که یکی به‌طور کامل در درون دیگری باشد،

(مرتبط با صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴ کتاب درسی)

بیانگر کدام نسبت از نسب اربع است؟

- (۱) دو مفهوم کلی - عموم و خصوص من‌وجه
(۳) دو مفهوم کلی - عموم و خصوص مطلق

- (۲) دو مفهوم جزئی - عموم و خصوص من‌وجه
(۴) دو مفهوم جزئی - عموم و خصوص مطلق

(مرتبط با صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

۵۰- رابطه میان مصداق کدام دو مفهوم به گونه‌ای نیست که مصداق یک مفهوم عام‌تر و مصداق دیگری خاص‌تر باشد؟

- (۱) مفهوم و مصداق (۲) دانش بشری و تصور (۳) مهرداران و دوزیستان (۴) یگانه‌پرست و یهودی

اقتصاد: اصول انتخاب در کسب و کار (درس اول تا چهارم) ❖ صفحه‌های ۱ تا ۴۲

(مرتبط با صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی)

۵۱- پاسخ سؤالات زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(الف) کدام عامل موجب افزایش انگیزه برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرین می‌شود؟

(ب) چه چیزی می‌تواند یک کارآفرین ساده را از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای موفقیت برساند؟

- (۱) الف) احتمال موفقیت و سودآوری در فعالیت اقتصادی (ب) امکان تأمین سرمایه مالی با سود بسیار اندک و حمایت مردم از فعالیت این تولیدکننده
(۲) الف) احتمال موفقیت و سودآوری در فعالیت اقتصادی (ب) حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف
(۳) الف) رفع نیازها و خواسته‌های مردم (ب) حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف
(۴) الف) رفع نیازها و خواسته‌های مردم (ب) امکان تأمین سرمایه مالی با سود بسیار اندک و حمایت مردم از فعالیت این تولیدکننده

(مرتبط با صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۵۲- کدام گزینه پاسخ درستی به سؤالات زیر می‌دهد؟

الف) کدام توضیح در ارتباط با کارآفرین صحیح نمی‌باشد؟

ب) کدام یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق نیست؟

۱) الف) کارآفرین باید منابع مالی و سرمایه‌ی زیادی را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد تا از طریق تبلیغات بتواند محصول خود را به بازار معرفی کند. ب) یاددهنده

۲) الف) کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری و کشف راه‌های جدید و از طریق بینش خاص برای درک فرصت‌ها، با شجاعت ایده‌های خود را امیدوارانه به تولید و عرضه‌ی یک محصول جدید سودآور تبدیل می‌کند. ب) بازاریاب

۳) الف) کارآفرین کسی است که با مهارت‌های ابتکار عمل، ریسک فعالیت خود را به صفر رسانده و ایده‌های دیگران را امیدوارانه به کسب و کارهای سودآور تبدیل می‌کند. ب) سازمان‌دهنده

۴) الف) کارآفرین کسی است که آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره‌ی موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار دارد. ب) خوش‌بین

۵۳- با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه‌ی عملکرد سالانه یک بنگاه اقتصادی با ۳۳ نفر کارمند و تولید سالانه ۲۰,۰۰۰ دستگاه هریک به

ارزش: ۷۰,۰۰۰ ریال کدام است؟

(مرتبط با صفحه ۸ کتاب درسی)

۱	اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال
۲	حقوق متوسط ماهانه هر فرد کارمند	۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال
۳	هزینه استهلاک سالانه ماشین‌آلات	$\frac{۵}{۹}$ حقوق سالانه کارمندان
۴	خرید مواد اولیه مورد نیاز سالانه	۱۲۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال

۲) سود ۵۰۲,۸۰۰,۰۰۰

۱) زیان ۵۰۸,۳۰۰,۰۰۰

۴) زیان ۵۰۲,۸۰۰,۰۰۰

۳) سود ۵۰۸,۳۰۰,۰۰۰

(مرتبط با صفحه‌های ۱۵ و ۱۸ کتاب درسی)

۵۴- به ترتیب کدام مورد از مزایای ایجاد شرکت سهامی و کدام مورد از معایب کسب و کار شخصی است؟

۱) تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام - هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر

۲) منافع مالیاتی - قوانین پیچیده‌تر و گزارش‌دهی بیشتر

۳) امکان رقابت بالاتر - مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها و دعاوی

۴) آزادی عمل و سهولت در تصمیم‌گیری - تخصص‌گرایی بیشتر

(مرتبط با صفحه‌های ۱۷ و ۱۹ کتاب درسی)

۵۵- کدام گزینه جاهای خالی عبارات زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟

الف) در اساسنامه یک شرکت کدام یک از موارد زیر درج نمی‌شود؟

ب) نحوه اداره تعاونی‌ها بر اساس ... است.

ج) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره به نسبت ... است.

۱) الف) شرکت چگونه منحل می‌شود؟ ب) میزان سرمایه هر عضو، ج) مساوی بین همه اعضا

۲) الف) سهام یک شرکت چه میزان است؟ ب) میزان سرمایه هر عضو، ج) مساوی بین همه اعضا

۳) الف) چگونه شرکت سرمایه اولیه خود را تأمین می‌کند؟ ب) هر نفر، یک رأی، ج) سرمایه هر عضو

۴) الف) میزان سود و زیان شرکت چقدر است؟ ب) هر نفر، یک رأی، ج) سرمایه هر عضو

۵۶- یک شرکت تولیدی می‌تواند به تولید دو کالای «الف» یا «ب» بپردازد. این شرکت می‌تواند در سال، ۴۰۰ کیلوگرم کالای «A» و یا ۱۲۰ کیلوگرم

کالای «B» تولید کند. اگر قیمت هر کیلو کالای «A» تولیدی ۲۰ هزار تومان و قیمت هر کیلو کالای «B» تولیدی ۵۰ هزار تومان باشد، آنگاه

(مرتبط با صفحه‌های ۲۵ و ۲۶ کتاب درسی)

این شرکت به تولید کدام محصول خواهد پرداخت و هزینه فرصت این انتخاب کدام خواهد بود؟

۱) کالای «A» - ۸ میلیون تومان درآمد حاصل از تولید کالای «B» که شرکت از آن صرف نظر کرده است.

۲) کالای «A» - ۶ میلیون تومان درآمد حاصل از تولید کالای «B» که شرکت از آن صرف نظر کرده است.

۳) کالای «B» - ۶ میلیون تومان درآمد حاصل از تولید کالای «A» که شرکت از آن صرف نظر کرده است.

۴) کالای «B» - ۸ میلیون تومان درآمد حاصل از تولید کالای «A» که شرکت از آن صرف نظر کرده است.

۵۷- آرمان یک دانش‌آموز نوجوان است که قصد دارد برای بعدازظهر روز جمعه خود برنامه‌ریزی کند. او از بین چهار برنامه‌ای که قصد دارد انجام دهد، آن‌ها را به این صورت اولویت‌بندی می‌کند: (۱) رفتن به سینما، (۲) بسکتبال بازی کردن، (۳) رفتن به بازار، (۴) مطالعه کتاب. با فرض این که در این زمان محدود او صرفاً یک انتخاب خواهد داشت، کدام گزینه در این باره «غلط» است؟

(مرتبط با صفحه‌های ۲۵ و ۲۶ کتاب درسی)

(۱) هزینه فرصت رفتن به سینما برای آرمان، صرف نظر کردن از بسکتبال بازی کردن است.

(۲) زمانی که آرمان در سینما در حال دیدن فیلم است، باید بسکتبال بازی کردن را رها کند.

(۳) زمانی که آرمان در سینما در حال دیدن فیلم است، در واقع باید رفتن به بازار و مطالعه کتاب را نیز رها کند.

(۴) به دلیل «کمیاب» بودن زمان آرمان، او مجبور است بین سینما رفتن و بسکتبال بازی کردن، فقط یکی را انتخاب کند.

۵۸- در ارزیابی هزینه‌ها و منافع در هر انتخاب، کدام مورد نباید در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی ما تأثیری داشته باشد؟

(مرتبط با صفحه ۲۸ کتاب درسی)

(۱) منابع و عوامل کمیاب (۲) هزینه‌های هدررفته (۳) هزینه فرصت (۴) قید بودجه

۵۹- با توجه به منحنی مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت فرضی است که دو کالای گوشت سفید و گوشت قرمز بسته‌بندی شده را تولید می‌کند، به ترتیب هر کدام از شرایط زیر به کدام یک از موارد «انتقال منحنی مرز امکانات تولید، جابه‌جا شدن روی منحنی مرز امکانات یا بدون تغییر» اشاره می‌کند؟

(مرتبط با صفحه‌های ۴۱ و ۴۲ کتاب درسی)

- قیمت گوسفند افزایش پیدا کرده و خریداران علاقه‌مند به مصرف گوشت قرمز نیستند.

- شرکت به دلیل بالا بودن هزینه‌هایش، برخی از کارگران خط تولید گوشت سفید و قرمز را تعدیل کرده است.

- به دلیل شیوع بیماری، مردم از خرید گوشت سفید اجتناب می‌کنند.

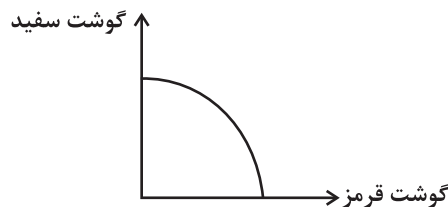
- اختراع فناوری صید لانگ لاین، حجم ماهی در دسترس شرکت را افزایش داده است.

(۱) بدون تغییر - انتقال - بدون تغییر - انتقال

(۲) جابه‌جا شدن - بدون تغییر - جابه‌جا شدن - بدون تغییر

(۳) جابه‌جا شدن - انتقال - جابه‌جا شدن - انتقال

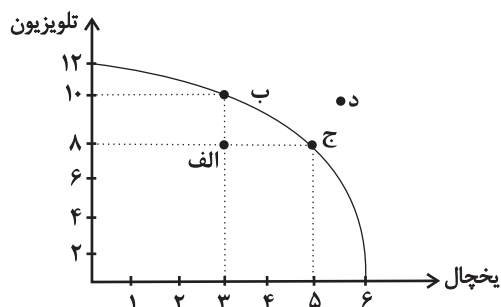
(۴) بدون تغییر - جابه‌جا شدن - بدون تغییر - جابه‌جا شدن

۶۰- با توجه به نمودار مرز امکانات تولید زیر که مربوط به یک شرکت فرضی است، کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح پرسش‌های زیر است؟

(مرتبط با صفحه‌های ۳۶ تا ۴۰ کتاب درسی)

الف) اگر قیمت هر دستگاه یخچال ۲۰ میلیون تومان و قیمت هر دستگاه تلویزیون ۱۲ میلیون تومان باشد، در صورتی که شرکت بخواهد همه منابعش را به تولید یک کالا اختصاص دهد، با تولید کدام محصول، درآمد بیشتری خواهد داشت؟

ب) در نقطه (الف) برای اینکه شرکت بخواهد به کارایی برسد، باید چه کاری انجام دهد؟

ج) هزینه فرصت حرکت از نقطه (ج) به نقطه (د) کدام است؟

(۱) الف) تلویزیون ب) بدون کاهش تولید تلویزیون، میزان تولید یخچال را ۲ دستگاه افزایش دهد. ج) ۲ دستگاه تلویزیون بیشتر که تولید شده است.

(۲) الف) یخچال ب) میزان تولید یخچال و تلویزیون را هر کدام ۲ دستگاه افزایش دهد. ج) تولید در نقطه (د) با توجه به منابع فعلی امکان‌پذیر نیست.

(۳) الف) تلویزیون ب) بدون کاهش تولید یخچال، میزان تولید تلویزیون را ۲ دستگاه افزایش دهد. ج) تولید در نقطه (د) با توجه به منابع فعلی غیرقابل دستیابی است.

(۴) الف) یخچال ب) تولید تلویزیون را ۲ دستگاه افزایش و تولید یخچال را ۲ دستگاه کاهش دهد. ج) ۲ دستگاه یخچال بیشتر که از تولید آن صرف‌نظر شده است.

ریاضی و آمار (۲): آشنایی با منطق و استدلال ریاضی (گزاره‌ها و ترکیب گزاره‌ها) ❖ صفحه‌های ۱ تا ۱۱

(مرتبط با صفحه ۲ کتاب درسی)

۶۱- چه تعداد از جملات زیر گزاره است؟

الف) سیب سبز از سیب قرمز خوشمزه‌تر است.

ب) هنگام عبور از خیابان به چراغ راهنما توجه کنید.

پ) عدد حقیقی a گنگ است.

ت) تهران پایتخت ایران نیست.

ث) هر مجموعه زیرمجموعه خودش است.

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

(مرتبط با صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی)

۶۲- ارزش کدام گزاره مرکب با بقیه گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) $۲^۴ = ۴^۲$ و مثلث متساوی‌الاضلاع دو زاویه ۶۰ درجه دارد.

(۲) ۹۳ عددی اول است و سه عدد اول یک رقمی وجود دارد.

(۳) مجموع دو عدد فرد همواره زوج است و حاصل ضرب هر عدد فرد در هر عدد زوج، عددی فرد است.

(۴) معادله $x^۲ + ۲ = ۰$ دو جواب حقیقی دارد و $۲^۵$ بر ۵ بخش پذیر است.

(مرتبط با صفحه‌های ۵ و ۶ کتاب درسی)

۶۳- ارزش کدام گزاره ترکیبی نادرست است؟

(۱) اعداد اول فرد هستند یا اعداد اول مربع کامل هستند.

(۲) عدد ۶۴ مربع کامل است یا عدد ۱ نه اول و نه مرکب است.

(۳) عدد $\sqrt{۴} + ۱$ زوج است یا $۳^۲ + ۱$ فرد است.

(۴) $\sqrt{۳} - \sqrt{۲}$ گویاست یا (-۵) عدد صحیح است.

(مرتبط با صفحه‌های ۳ تا ۶ کتاب درسی)

۶۴- اگر p گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش گزاره $(p \wedge \sim p)$... و ارزش گزاره $(p \vee \sim p)$... است.

(۱) درست - درست (۲) درست - نادرست (۳) نادرست - درست (۴) نادرست - نادرست

۶۵- اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و گزاره r دلخواه باشد، در این صورت هم‌ارز گزاره مرکب $(p \Rightarrow \sim q) \Rightarrow (r \Rightarrow \sim p)$ کدام است؟

(مرتبط با صفحه‌های ۶ و ۷ کتاب درسی)

(۱) r (۲) $\sim r$ (۳) T (۴) F

(مرتبط با مثال صفحه ۹ کتاب درسی)

۶۶- اگر p و q دو گزاره دلخواه باشند، کدام گزاره هم‌ارز گزاره $(\sim p \vee q) \vee (\sim p \wedge \sim q)$ است؟

(۱) q (۲) $\sim q$ (۳) T (۴) F

۶۷- اگر p گزاره‌ای درست، q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش کدام گزاره مرکب زیر همواره نادرست است؟

(مشابه تمرین ۲ صفحه ۱۱ کتاب درسی)

(۱) $(q \Rightarrow r) \Leftrightarrow (p \Leftrightarrow \sim q)$ (۲) $(r \Rightarrow p) \Leftrightarrow (\sim p \Leftrightarrow q)$

(۳) $(p \Rightarrow q) \Leftrightarrow (r \Leftrightarrow q)$ (۴) $(p \Rightarrow q) \Leftrightarrow (\sim r \Rightarrow p)$

(مشابه مثال صفحه ۹ کتاب درسی)

۶۸- هم‌ارزی کدام گزینه نادرست است؟

(۱) $p \vee (\sim p \wedge q) \equiv p$ (۲) $p \vee (p \wedge q) \equiv p$

(۳) $p \wedge (p \vee q) \equiv p$ (۴) $(q \vee \sim q) \wedge p \equiv p$

(مرتبط با صفحه ۱۰ کتاب درسی)

۶۹- عکس نقیض گزاره مرکب $(p \vee \sim q) \Rightarrow (r \wedge q)$ کدام است؟

(۱) $(\sim r \vee \sim q) \Rightarrow \sim p \wedge q$ (۲) $r \vee q \Rightarrow \sim p \wedge q$

(۳) $r \vee q \Rightarrow p \vee \sim q$ (۴) $(\sim r \vee \sim q) \Rightarrow p \vee q$

(مرتبط با صفحه‌های ۸ و ۱۱ کتاب درسی)

۷۰- ارزش گزاره مرکب $(p \wedge \sim q) \Leftrightarrow (\sim p \vee q)$ کدام است؟

(۱) p (۲) $\sim q$ (۳) F (۴) T

علوم و فنون ادبی (۲): فصل یکم (تاریخ ادبیات فارسی در قرن‌های ۷ و ۸ و ۹، پایه‌های آوایی، تشبیه) ❖ صفحه‌های ۱۰ تا ۳۴

۷۱- خواجه رشیدالدین فضل‌الله در زمان وزارت و اقتدار خود در عصر ... و ... قدم‌های فرهنگی و عمرانی بسیاری برداشت که از آن جمله تأسیس

(مرتبط با متن صفحه ۱۵ کتاب درسی)

مجموعه علمی - فرهنگی ربع رشیدی در ... بود.

(۱) غازان خان - اولجایتو - تبریز (۲) غازان خان - اولجایتو - مراغه

(۳) شاهرخ - بایسنقر میرزا - تبریز (۴) شاهرخ - بایسنقر میرزا - مراغه

(مرتبط با متن صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷ کتاب درسی)

۷۲- موضوع کتاب «مرصادالعباد» نجم‌الدین رازی با موضوع کدام‌یک از آثار زیر شباهت دارد؟

- (۱) مثنوی معنوی (۲) تاریخ جهانگشا (۳) المعجم (۴) موش و گربه

(مرتبط با متن صفحه ۱۳ کتاب درسی)

۷۳- کدام‌یک از مضامین زیر در ادبیات بعد از حمله مغول و تیمور دیده نمی‌شود؟

- (۱) روحیه تسامح و آسان‌گیری (۲) خدمت به خلق (۳) آزادی‌خواهی سیاسی (۴) اعتقاد به بی‌ثباتی دنیا

(مرتبط با صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲ کتاب درسی)

۷۴- مرز پایه‌های آوایی در مصراع کدام گزینه به‌درستی مشخص نشده است؟

- (۱) مکن پیش دیوار غیبت بسی = مَ کُن پید | شِ دیدِ وا | رِ غیبت | بَ سی
 (۲) ده روز مهر گردون افسانه است و افسون = ده روز مه | رِ گرِ دون | اَف سا ناس | تَ افسون
 (۳) چو گل گر خرده‌ای داری خدا را صرف عشرت کن = چَ گلِ گرِ خَر | دایِ داری | خُ دا را صر | فِ عَشْرَتِ کن
 (۴) مرنجان دلم را که این مرغ وحشی = مَر نجانِ دِ | لَم را کِ | عین | مَرغِ وحشی

(مرتبط با صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲ کتاب درسی)

۷۵- بیت کدام گزینه دارای چهار پایه آوایی است و در هر پایه آن سه هجا به چشم می‌خورد؟

- (۱) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست کی طمع در گردش گیتی دون پرور کنم
 (۲) خدایا به خواری مران از درم که صورت نبندد دری دیگرم
 (۳) نمی‌بینم از همدمان هیچ بر جای دلم خون شد از غصه ساقی کجایی
 (۴) عنکبوتی را به حکمت دام داد صدر عالم را در او آرام داد

(مرتبط با صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲ کتاب درسی)

۷۶- مصراع کدام گزینه از نظر ارکان عروضی با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) اگر دشنام فرمایی و گر نفرین دعا گویم (۲) من از افسون چشمت مست و او از بوی گیسویت
 (۳) مرا از ازل عشق شد سرنوشت (۴) دلم جز مهر مهرویان طریقی بر نمی‌گیرد

(مرتبط با صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲ کتاب درسی)

۷۷- پایه‌های عروضی مصراع کدام گزینه متفاوت با سایر گزینه‌هاست؟

- (۱) اگر صد تیر ناز از دلبر آید (۲) پس از صد سال بعد از مرگ فلان
 (۳) بگفتا گر خرامی در سرایش (۴) بگفتا که این مرد بد می‌کند

(مرتبط با صفحه‌های ۲۹ و ۳۰ کتاب درسی)

۷۸- در همه ابیات به استثنای بیت ... هر دو نوع تشبیه گسترده و فشرده یافت می‌شود.

- (۱) خط و لب دلکش‌ات، طوطی و شکرستان زلف و رخ مهوش، تیره‌شب و ماهتاب
 (۲) ای که از باغ رسالت چو تو شمشاد نخاست کار اسلام ز بالای بلندت بالاست
 (۳) احتیاجت به چمن نیست که بر سرو قدت گل دمیده است و همه ساله بهار اشکفته است
 (۴) تا کند مرغ دلم را چون کبوتر پای‌بند بر کنار دانه دام از مشک ناب انداخته است

(مرتبط با صفحه‌های ۲۹ و ۳۰ کتاب درسی)

۷۹- نوع تشبیه (فشرده یا گسترده) در کدام بیت متفاوت از سایر ابیات است؟

- (۱) نهنگی است هجران و دریاست عشق به دریا بود جاودانه نهنگ
 (۲) تو آسمان منی، من زمین، به حیرانی که دم‌به‌دم ز دل من چه چیز رویانی
 (۳) خانه دل ما را از کرم عمارت کن پیش از آن که این خانه رو نهد به ویرانی
 (۴) به جنگ خصم کسی کز حیل فرو ماند ضرورت است که بیچاره‌وار برگردد

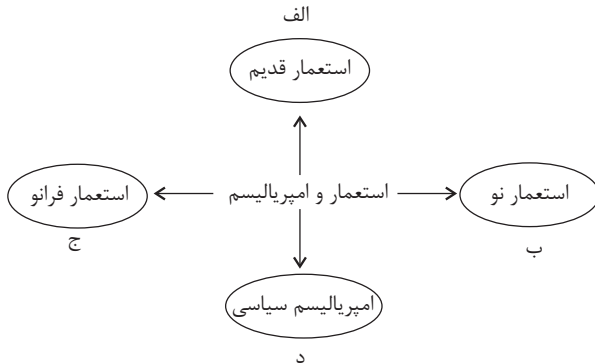
(مرتبط با صفحه‌های ۲۹ تا ۳۰ کتاب درسی)

۸۰- تعداد تشبیه در کدام بیت بیش‌تر است؟

- (۱) همچو سایه پی خورشید رخت چون نرود دل که در گردش از زلف تو مشکین رسن است
 (۲) گشتم از اشک ندامت مخزن گنج گهر خانه من چون صدف معمور از این باران شده
 (۳) هر سحر بی‌شام زلفین تو ای حوراصفت چشمه چشمم پر از گوهر شود دریاصفت
 (۴) در شکرزار قناعت برده‌ام چون مور راه سیرچشمی خاتم دست سلیمان من است

جامعه‌شناسی (۲): فرهنگ جهانی (جهان فرهنگی، فرهنگ جهانی، نمونه‌های فرهنگ جهانی) (۱) ❖ صفحه‌های ۱ تا ۲۶

(مرتبط با صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵ کتاب درسی)

(مرتبط با صفحه‌های ۱۲، ۱۳، ۱۵ و ۱۶ کتاب درسی)

۸۱- هر یک از عبارات زیر به ترتیب مربوط به کدام قسمت نمودار است؟

- هدف قرار دادن هویت فرهنگی دیگر کشورها
 - اشغال یک سرزمین با توسل به قدرت نظامی و سیاسی
 - اشغال نظامی جوامع ضعیف
 - استفاده از مجریان بومی و داخلی
 - بهره‌بردن از کودتا
- (۱) ب - د - الف - ج - ب
 (۲) ج - د - الف - ب - الف
 (۳) ب - الف - د - ب - د
 (۴) ج - الف - د - ب - ب

۸۲- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، نتیجه، عامل و علت کدام مورد است؟

- فراهم آمدن زمینه گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول
- داشتن نگاهی سلطه‌جویانه و عبور از مرزهای جغرافیایی توسط یک فرهنگ
- جبرگرا و غیرمسئول بودن برخی فرهنگ‌ها

- (۱) برخورداری فرهنگ جهانی از سطوح مختلف عقلانیت - تعلق نداشتن ارزش‌ها و هنجارهای آن فرهنگ به گروه یا قومی خاص - گرفتن قدرت مقاومت از آدمیان
- (۲) ایجاد روحیه تعهد و مسئولیت در انسان‌ها توسط فرهنگ جهانی - تقسیم جهان به دو منطقه مرکزی و پیرامونی - انکار کردن نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان
- (۳) برخورداری فرهنگ جهانی از سطوح مختلف عقلانیت - تعلق نداشتن ارزش‌ها و هنجارهای آن فرهنگ به گروه یا قومی خاص - رهایی انسان از قید و بندهای مادی
- (۴) ایجاد روحیه تعهد و مسئولیت در انسان‌ها توسط فرهنگ جهانی - تقسیم جهان به دو منطقه مرکزی و پیرامونی - پاسخ ندادن به پرسش‌ها و نیازهای متغیر انسان

(مرتبط با صفحه‌های ۷، ۸ و ۱۵ کتاب درسی)

۸۳- نتیجه، ویژگی و علت عبارات زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی
- جهان تکوینی در نگاه افرادی که جهان فرهنگی را مهم‌ترین جهان می‌دانند.
- داشتن معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف

- (۱) سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و علوم اجتماعی - ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند - قائل بودن به حقیقت
- (۲) سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم تجربی و طبیعی - محدود به جهان طبیعت نیست و ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود - برخورداری از عدالت
- (۳) سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم انسانی و علوم اجتماعی - ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند - برخورداری از عدالت
- (۴) سلب شدن ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی از علوم تجربی و طبیعی - محدود به جهان طبیعت نیست و ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود - قائل بودن به حقیقت

۸۴- در ارتباط با تعامل جهان‌های مختلف، به ترتیب هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام قسمت از جدول می‌باشد؟ (مرتبط با صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی)

دیدگاه سوم	دیدگاه دوم	دیدگاه اول
ج	الف	ب

- مهم‌تر پنداشته شدن جهان طبیعت
- عدم انحصار ادراک و آگاهی به انسان
- تبعیت جهان‌های ذهنی و فردی از جهان فرهنگی

(۴) الف - ج - ب

(۳) ب - الف - ج

(۲) الف - ب - ج

(۱) ب - ج - الف

(مرتبط با صفحه‌های ۱۳، ۲۱ و ۲۳ کتاب درسی)

۸۵- به ترتیب، هر یک از عبارات زیر، علت، تعریف و نتیجه چیست؟

- داشتن فرهنگ غنی و قوی در مقابل مهاجمان

- فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها و هنجارهای آن در خدمت گروه و قوم خاصی نیست.

- موفقیت استعمار

- ۱) به‌دست آوردن استقلال اقتصادی پس از ضعیف شدن قدرت نظامی مهاجمان - فرهنگ حق - پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی
- ۲) به خدمت درآوردن مهاجمان - فرهنگ آرمانی - نسل‌کشی و از بین بردن شمار زیادی از ساکنان بومی
- ۳) به خدمت درآوردن مهاجمان - فرهنگ حق - پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی
- ۴) به‌دست آوردن استقلال اقتصادی پس از ضعیف شدن قدرت نظامی مهاجمان - فرهنگ آرمانی - نسل‌کشی و از بین بردن شمار زیادی از ساکنان بومی

(مرتبط با صفحه‌های ۲۱، ۲۳ و ۲۵ کتاب درسی)

۸۶- موارد زیر به ترتیب با چه مفاهیمی ارتباط دارند؟

«فروریختن مقاومت فرهنگی منطقه تحت تصرف»، «پذیرفتن برتری مطلق فرهنگی غرب» و «بازافتن استقلال سیاسی توسط جامعه تحت تصرف»

- ۱) استعمار فرانسه - استعمار فرانسه - حفظ هویت فرهنگی
- ۲) امپریالیسم فرهنگی - غربی شدن جهان - برخورداری از فرهنگ غنی و قوی
- ۳) امپریالیسم فرهنگی - استعمار فرانسه - حفظ هویت فرهنگی
- ۴) استعمار فرانسه - استعمار نو - برخورداری از فرهنگ غنی و قوی

۸۷- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب به کدامیک از دیدگاه‌های بشری در مورد تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی بازمی‌گردد؟

(مرتبط با صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی)

- طرفداران این دیدگاه، میان علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند و براساس این دیدگاه ذهن افراد هویتی مادی دارد.

- در این دیدگاه جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

- ۱) دیدگاهی که جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کند و جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌داند. - دیدگاهی که جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌داند.
- ۲) دیدگاهی که جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی را مهم و در تعامل با یکدیگر می‌داند. - دیدگاهی که جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کند و جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی می‌داند.
- ۳) دیدگاهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند. - دیدگاهی که جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کند و جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌داند.
- ۴) دیدگاهی که جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کند و جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی می‌داند. - دیدگاهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند.

(مرتبط با صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵ کتاب درسی)

۸۸- هر یک از عبارات‌های زیر به ترتیب مربوط به کدامیک از شیوه‌های استعمار است؟

- این شیوه استعمار، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم به‌وجود آمد.

- در این استعمار مجریان و استعمارگران هر دو پنهانند.

- اشغال یک سرزمین خارجی که با توسل به قدرت نظامی و سیاسی صورت می‌پذیرد.

- ۱) استعمار فرانسه - استعمار نو - استعمار قدیم
- ۲) استعمار فرانسه - استعمار قدیم - استعمار نو
- ۳) استعمار نو - استعمار فرانسه - استعمار قدیم
- ۴) استعمار نو - استعمار قدیم - استعمار فرانسه

(مرتبط با صفحه‌های ۱۲، ۱۳، ۱۵ و ۱۶ کتاب درسی)

۸۹- به ترتیب هر یک از عبارات زیر، پیامد، تعریف و علت چیست؟

- تقسیم‌بندی جهان به مناطق دوگانه

- تحقق با عقاید و مطابق با نیازهای فطری

- فرهنگ‌های جبرگرا

- ۱) فرهنگ سلطه - فرهنگ جهانی - گسترش و تحقق عقاید و ارزش‌های جهان‌شمول
- ۲) فرهنگ استکبار - فرهنگ جهانی - جلوگیری از بهره‌کشی ظالمانه برخی از برخی دیگر
- ۳) فرهنگ سلطه - فرهنگ حق - عدم دخالت انسان در تعیین سرنوشت خود
- ۴) فرهنگ استکبار - فرهنگ حق - پاسخ به پرسش‌ها و نیازهای متغیر انسان‌ها در شرایط تاریخی مختلف

آزمون اول

۹۰- هر یک از عبارات زیر، با کدام قسمت از جدول ارتباط دارد؟

- کنترل بازار و سیاست‌های کشورهای دیگر
- ظرفیت‌های فرهنگی و علمی
- مورد هجوم قرار دادن آرمان‌های دیگر جوامع
- دولت‌های دست‌نشانده

معیار	استعمار فرانو	استعمار نو
ابزار	ب	د
هدف	الف	ج

(۴) د - ب - ج - الف

(۳) ج - ب - الف - د

(۲) د - ب - الف - ج

(۱) ج - الف - د - ب

روان‌شناسی: روان‌شناسی، تعریف و روش مورد مطالعه ❖ صفحه‌های ۸ تا ۳۳

۹۱- پژوهش‌های دانشمندان با کدام مفهوم آغاز می‌شوند؟

- (۱) بیان چرایی اتفاق افتادن یک موضوع
- (۳) جمع‌آوری اطلاعات مورد نیاز در پژوهش

- (۲) جمع‌آوری دقیق و روشن مفهوم و موضوع مورد مطالعه
- (۴) طرح مسئله‌های علمی و تجربی

(مرتبط با صفحه‌های ۱۲ و ۱۳ کتاب درسی)

۹۲- کدام گزینه در رابطه با اهداف علم روان‌شناسی درست است؟

- (۱) تبیین به چرایی پدیده و توصیف به چستی آن مربوط می‌شود - پیش‌بینی و کنترل موفق، علت توصیف و تبیین دقیق است.
- (۲) تبیین به چرایی پدیده و توصیف به چستی آن مربوط می‌شود - پیش‌بینی و کنترل موفق، معلول توصیف و تبیین دقیق است.
- (۳) توصیف به چرایی پدیده و تبیین به چستی آن مربوط می‌شود - پیش‌بینی و کنترل موفق، معلول توصیف و تبیین دقیق است.
- (۴) توصیف به چرایی پدیده و تبیین به چستی آن مربوط می‌شود - پیش‌بینی و کنترل موفق، علت توصیف و تبیین دقیق است.

(مرتبط با صفحه‌های ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

۹۳- هر یک از عبارات زیر به ترتیب به کدام منبع کسب شناخت اشاره دارند؟

- چون چو ما شوی بدانی.
- گفت پیغمبر به اصحاب کبار / تن می‌پوشانید از باد بهار
- نحنُ ابناء الدلیل: ما فرزندان استدلال هستیم.

- (۱) علمی - شهود - علمی
- (۳) شهود - استناد به سخن و عمل بزرگان دین - عقل
- (۲) شهود - روش‌های فلسفی - استناد به آیات الهی
- (۴) عقل - استناد به نظر صاحب‌نظران - استدلال‌های منطقی

(مرتبط با صفحه‌های ۱۱ و ۱۲ کتاب درسی)

۹۴- ویژگی ... مانع خصوصی و شخصی شدن یافته‌های روش علمی می‌شود و پژوهش بر روی انسان یک ... برای علم روان‌شناسی تلقی می‌شود.

- (۱) تکرارپذیری - مزیت
- (۳) تعریف عملیاتی - محدودیت
- (۲) تکرارپذیری - محدودیت
- (۴) تعریف عملیاتی - مزیت

(مرتبط با صفحه‌های ۱۹ و ۲۰ کتاب درسی)

۹۵- به ترتیب، ادراک و استدلال مصادیقی از ... و ... هستند و ... عالی‌ترین مرتبه شناخت محسوب می‌شود.

- (۱) شناخت پایه - شناخت پایه - تصمیم‌گیری
- (۳) شناخت عالی - شناخت عالی - حل مسئله
- (۲) شناخت پایه - شناخت پایه - حل مسئله
- (۴) شناخت پایه - شناخت عالی - تصمیم‌گیری

(مرتبط با صفحه‌های ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

۹۶- مفاهیم ابهام‌زدایی، جریان و جست‌وجو، به ترتیب، مربوط به کدام یک از ارکان تعریف روش علمی هستند؟

- (۱) روشن‌سازی - هدفمندی - هدفمندی
- (۳) موقعیت نامعین - هدفمندی - نظام‌دار بودن
- (۲) روشن‌سازی - فرایند - نظام‌دار بودن
- (۴) موقعیت نامعین - فرایند - هدفمندی

(مرتبط با صفحه‌های ۱۷ و ۱۸ کتاب درسی)

۹۷- کدام یک از گزینه‌های زیر علت اصلی آن که روش علمی در حیطه علم روان‌شناسی تاکنون نتوانسته است به همه پرسش‌های بشر امروز پاسخ دهد را به درستی بیان کرده است؟

- (۱) رعایت مسائل اخلاقی و پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان
- (۳) وجود زوایای گوناگون در پدیده‌های روان‌شناسی
- (۲) غیرقابل تکرار بودن یافته‌های روان‌شناسی
- (۴) نامعین و ناشناخته بودن موقعیت‌های روان‌شناسی

(مرتبط با صفحه‌های ۱۹ و ۲۰ کتاب درسی)

۹۸- به ترتیب هر یک از جملات زیر اشاره به کدام روش جمع‌آوری اطلاعات در روان‌شناسی دارد؟

- رفتار نوع‌دوستانه حیوانات را به صورت تکاملی می‌توانیم از طریق این روش مطالعه کنیم.
- ابزاری برای کمتی کردن ویژگی‌های روان‌شناختی هستند.
- این روش برخلاف گفت‌وگوی معمولی، هدفمند و سازمان‌یافته است.

- در صورتی که مطالعه و بررسی مسئله به صورت مشاهده مستقیم امکان‌پذیر نباشد، از آن استفاده می‌شود.

- (۱) مشاهده - آزمون‌ها - مصاحبه - پرسش‌نامه
- (۲) آزمون‌ها - آزمون‌ها - مصاحبه - مصاحبه
- (۳) مشاهده - پرسش‌نامه - مصاحبه - پرسش‌نامه
- (۴) آزمون‌ها - آزمون‌ها - پرسش‌نامه - مصاحبه

(مرتبط با صفحه‌های ۲۷ و ۲۸ کتاب درسی)

۹۹- کدام عبارت به صورت فرضیه است؟

(مرتبط با صفحه‌های ۱۲ و ۱۳ کتاب درسی)

- ۱) آیا رفتار خشونت‌آمیز پدر و مادر تأثیری بر سلامت روانی کودکان دارد؟
- ۲) پیش از ازدواج باید با خلق و خوی فرد مقابل آشنا شد.
- ۳) قطعاً درون‌گرایی یا برون‌گرایی افراد در میزان پرحرفی و کم‌حرفی آن‌ها موثر است.
- ۴) استفاده مداوم از تلفن همراه باعث بی‌خوابی افراد می‌شود.

۱۰۰- کدام تعریف در خصوص علم روان‌شناسی جامع‌تر است؟

(مرتبط با صفحه ۲۰ کتاب درسی)

- ۱) علم مطالعه زندگی روانی، ذهن و هوشیاری
- ۲) علم مطالعه رفتار و تجارب انسانی
- ۳) علم مطالعه رفتارهای اجتماعی قابل مشاهده
- ۴) علم مطالعه رفتار و شناخت

عربی، زبان قرآن (۲): مَوَاعِظُ قِيَمَةٌ / صِنَاعَةُ التَّلْمِيعِ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ ❖ صفحه‌های ۳۰ تا

■ عَيْنُ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۱۰۱- ۱۰۵)

(مرتبط با صفحه ۲ کتاب درسی)

۱۰۱- «يُقَدِّمُ لِقَمَانَ الْحَكِيمِ لِإِنِّهِ مَوَاعِظُ قِيَمَةٌ، وَ هَذَا نَمُودَجٌ تَرْبَوِيٌّ لِيَهْتَدِيَ بِهِ كُلُّ الشَّبَابِ!»:

- ۱) لقمان حکیم به پسرش اندرزهای ارزشمندی تقدیم می‌کند، و این یک نمونه تربیتی است تا به وسیله آن همه جوانان راهنمایی شوند!
- ۲) لقمان حکیم به فرزند خویش پندهای ارزشمندی می‌دهد، و این نمونه‌ای تربیتی است تا از طریق آن همه جوانان را راهنمایی کند!
- ۳) به پسر لقمان حکیم اندرزهای با ارزشی تقدیم می‌شود، و آن یک الگوی پرورشی است تا به وسیله آن هر جوانی راهنمایی شود!
- ۴) تقدیم می‌کند لقمان حکیم به پسر خودش موعظه‌های گرانبهایی، و این‌ها شیوه‌های تربیتی است تا تمام جوانان را با آن ارشاد کند!

۱۰۲- «صِنَاعَةُ التَّلْمِيعِ جَاءَتْ فِي أَشْعَارِ شِعْرَاءِ مَعْرُوفِينَ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ مِثْلَ حَافِظٍ وَ سَعْدِيِّ وَ الْمَوْلَوِيِّ وَ غَيْرِهِمْ!»:

(مرتبط با صفحه ۱۸ کتاب درسی)

- ۱) صنعت ادبی «تلمیع» در اشعار شاعران معروف در ادبیات فارسی مانند حافظ و سعدی و مولوی آمده است!
- ۲) آرایه «تلمیع» در اشعار شعرای مشهوری در ادبیات فارسی مثل حافظ و سعدی و مولوی و جز آنان آمده است!
- ۳) صنعت «تلمیع» در شعر شاعرانی مانند حافظ و سعدی و مولوی و دیگران در ادبیات فارسی آمده است!
- ۴) آرایه «تلمیع» تنها در اشعار شاعرانی معروف در ادبیات فارسی یافت می‌شود مانند حافظ و سعدی و مولوی و جز ایشان!

(مرتبط با صفحه ۱۱ کتاب درسی)

۱۰۳- عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ۱) «أَرَادَ قَنْبِرٌ أَنْ يَسُبَّ الَّذِي كَانَ سَيِّئًا»: قنبر خواست به کسی که به او لطف کرده بود، محبت کند!
- ۲) «دَعَا شَاتِمَكَ مَهَانًا تُرِضُ الرَّحْمَنَ!»: دشنامگوی خود را با احترام رها کن، تا بخشاینده را خشنود کنی!
- ۳) «لَا أَسْخَطُ الْمُؤْمِنُ الشَّيْطَانَ بِمِثْلِ الصَّمْتِ!»: مؤمن، اهریمن را (با چیزی) به مانند خاموشی خشمگین نکرد!
- ۴) «لَا عَوْقِبُ الْأَحْمَقِ بِمِثْلِ السَّكُوتِ عِنْدَ!»: نادان (با چیزی) همانند سکوت در برابرش کیفر نمی‌شود!

(ترکیبی)

۱۰۴- «خَدَاوِنْدَا! مَا رَا بَهْتَرُ از آنچه که آنان گمان می‌کنند قرار بده و آنچه را که آنان نمی‌دانند به ما ببخش!»: اللَّهُمَّ ...

- ۱) إَجْعَلْ لَنَا خَيْرًا مَا يَطَّلُونَ وَ اغْفِرْنَا مَا يَجْهَلُونَ!
- ۲) إَجْعَلْنَا أَحْسَنَ مِمَّا يَطَّلُونَ وَ تَغْفِرْ لَنَا مَا لَا يَعْلَمُونَ!
- ۳) جَعَلْنَا خَيْرًا مِنْ تَطَّلُونَ وَ اغْفِرْ عَلَيْنَا مَا تَعْلَمُونَ!
- ۴) إَجْعَلْنَا خَيْرًا مِمَّا يَطَّلُونَ وَ اغْفِرْ لَنَا مَا لَا يَعْلَمُونَ!

(مرتبط با صفحه ۲ کتاب درسی)

۱۰۵- عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِمَفْهُومِ الْآيَةِ:

«و لَا تَصْعَرُ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَ لَا تَمْسِسِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ»

- ۱) آسمان خاک ره مردم بی‌آزار است
- ۲) اندازه نگاه‌دار که اندازه نکوست
- ۳) افتادگی آموز اگر طالب فیضی
- ۴) دست چون ماند به زیر سنگ سخت
- گرگ در گله این قوم شبان می‌گردد
- هم لایق دشمن است و هم لایق دوست
- هرگز نخورد آب زمینی که بلند است
- جز به نرمی کی توان بیرون کشید

(مرتبط با صفحه ۴ کتاب درسی)

۱۰۶- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي التَّرَادِفِ وَ التَّنَادُ:

- ۱) أَعْلَى ≠ أَرْحَصَ، نَاهُونَ = نُهَاهُ
- ۲) إِبْتَعَدَ ≠ إِقْتَرَبَ، خَلْفَ = وَرَاءَ
- ۳) إِؤْمَرَ ≠ إِنْهَ، أَنْكَرَ = أَقْبَحَ
- ۴) ضَلَّ ≠ أَهْدَى، شَدَائِدَ = مَشَاكِلَ

(مرتبط با صفحه‌های ۵، ۶ و ۹ کتاب درسی)

۱۰۷- کم اسم تفضیل و اسم مکان معاً بوجد فی العبارة التالية؟

«ذَهَبْتُ إِلَى مَصْنَعِ أُخْتِي الصَّغْرَى؛ وَ اشْتَرَيْتُ قَمِيصًا أَبْيَضَ وَ سِرْوَالَيْنِ. أَحَدُهُمَا أَكْبَرُ مِنَ الْآخَرِ.»

- ۱) ثلاثة
- ۲) أربعة
- ۳) خمسة
- ۴) ستة

۱۰۸- عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- ۱) أَبَعَثُ لَكُمْ عَبْرَ الطَّيْبِ الْمُسَافِرَةِ أَجْمَلَ سَلَامًا!
- ۲) تَفَكَّرَ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَبْعِينَ سَنَةً!
- ۳) عَلَيْنَا أَنْ نَحْفَظَ عَلَى آدَاءِ الصَّلَاةِ فِي وَقْتِهَا!
- ۴) كَانَتْ مَكْتَبَةٌ «جَنْدَى سَابُور» مِنْ أَكْبَرِ الْمَكَاتِبِ فِي الْعَالِمِ الْقَدِيمِ!

(ترکیبی)

(مرتب با صفحه‌های ۲۱ و ۲۲ کتاب درسی)

۱۰۹- عَيْنَ عِبْرَةٍ لَيْسَ فِيهَا إِسْمُ الْفَاعِلِ:

- ۱) أَحْبَبْتِي هَجْرُونِي كَمَا تَشَاءُ عُذَاتِي!
- ۲) فَكَّم تَمَرٌّ عَيْشِي وَ أَنْتِ حَامِلٌ شَهْدًا!
- ۳) الْغَدَاةُ نَهَايَةُ النَّهَارِ وَ بَدَايَةُ ظِلَامِ اللَّيْلِ!
- ۴) وَصَلْنَا إِلَى تِلْكَ الْقَرْيَةِ آخِرَ اللَّيْلِ!

(مرتب با صفحه ۷ کتاب درسی)

۱۱۰- عَيْنَ كَلِمَةٍ «خَيْر» تَدُلُّ عَلَى التَّفْضِيلِ:

- ۱) الْخَيْرُ هُوَ مَا يُقَدَّرُ اللَّهُ لِعِبَادِهِ الصَّالِحِينَ!
- ۲) أَعْلَمْتُ أَنَّ خَيْرَ الْأَوْلَادِ مَنْ يَسَاعِدُ وَالِدِيهِ!
- ۳) مِنْ يَعْجَلُ عَمَلًا خَيْرًا يَجِدُ ثَوَابَهُ فِي الْآخِرَةِ!
- ۴) إِنَّ الْأَصْدِقَاءَ الْأَوْفِيَاءَ يَصِلُ إِلَيْنَا خَيْرَهُمْ لَا شَرَّهُمْ!

فلسفه (۱): فلسفه و ابعاد آن (چپستی فلسفه، ریشه و شاخه‌های فلسفه) ❖ صفحه‌های ۱ تا ۱۸

۱۱۱- در مورد مراحل رسیدن به دریافت فلسفی، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) «رجوع به معلومات» مقدم بر «برخورد با مسئله» است.
- ۲) «تفکر در اندوخته‌ها» مؤخر از «طرح پرسش‌های فلسفی» است.
- ۳) «طرح سؤال‌های فلسفی» مقدم بر «برخورد با مسئله» است.
- ۴) «برخورد با مسئله» مؤخر از «تفکر در اندوخته‌ها» است.

(مرتب با صفحه ۵ کتاب درسی)

۱۱۲- درباره شکل‌گیری «علم فلسفه» کدام مورد صحیح بیان نشده است؟

- ۱) کوشش منظم فیلسوفان
- ۲) بررسی قانونمند مسائل اصلی زندگی
- ۳) کوشش برای دستیابی به پاسخ‌های دقیق
- ۴) تلاش انسان‌ها در مرحله کمال حیات فکری خودشان

(مرتب با صفحه ۹ کتاب درسی)

۱۱۳- چند مورد از موارد زیر درباره ویژگی‌های فلسفه درست است؟

- الف) فلسفه در مورد ریشه‌های‌ترین موضوعات جهان و انسان بحث می‌کند.
- ب) فلسفه درباره حقیقت خاص هر موجود بحث می‌کند.
- ج) فلسفه در هر موضوعی به دنبال هر نوع پرسشی است.
- د) مسئله سیاستمدار با مسئله فیلسوف می‌تواند یکی باشد.

(مرتب با صفحه ۹ کتاب درسی)

- ۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۱ ۴) ۲

۱۱۴- کدام عبارت درباره واژه فلسفه نادرست است؟

- ۱) فیلسوفیا واژه‌ای یونانی به معنای دوستدار دانایی است.
- ۲) لفظ سوفیست به علت استفاده سوفیست‌ها از مغالطات تنزل معنایی یافت.
- ۳) رفته رفته فلسفه مرادف با دانش و فیلسوف مرادف با دانشمند شد.
- ۴) سقراط نخستین کسی نبود که خود را فیلسوف نامید.

(مرتب با صفحه ۷ کتاب درسی)

۱۱۵- مسائل فلسفی از چه جهت شبیه به مسائل ریاضی هستند؟

- ۱) حل هر دوی آن‌ها غالباً فعالیت فکری را طلب می‌کند.
- ۲) حل هر دوی آن‌ها پاسخ‌های قانونمند می‌خواهد.
- ۳) حل هر دوی آن‌ها تنها با عملیات فکری امکان‌پذیر است.
- ۴) حل هر دوی آن‌ها باعث زدودن حیرت می‌شود.

(مرتب با صفحه ۱۰ کتاب درسی)

۱۱۶- همه موارد زیر به‌جز گزینه ... درباره بخش اصلی و ریشه‌های فلسفه صدق می‌کند.

- ۱) مربوط به احکام و قواعد هستی است.
- ۲) مربوط به وجه مشترک اشیای عالم است.
- ۳) خواص مواد موجود در جهان را بررسی می‌کند.
- ۴) توانایی انسان در شناخت هستی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

(مرتب با صفحه ۱۳ کتاب درسی)

۱۱۷- همه گزینه‌ها در مورد فلسفه‌های مضاف نادرست هستند؛ به‌جز گزینه ...

- ۱) انتقال قوانین بخش ریشه‌های فلسفه به محدوده‌های خاص توسط این فلسفه‌ها صورت می‌گیرد.
- ۲) پدید آمدن فلسفه تاریخ معلول تأمل فیلسوفانه در حوزه معرفت‌شناسی است.
- ۳) می‌توان گفت که امروزه فقط بعضی از رشته‌های علمی، دارای شاخه‌ای از فلسفه هستند.
- ۴) اصالت فرد یا جامعه در فلسفه مضافی که سیاست را به فلسفه مربوط می‌کند، بحث می‌شود.

(مرتب با صفحه‌های ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی)

۱۱۸- از تأمل فیلسوفانه درباره علوم مختلف این نتیجه گرفته می‌شود که ...

- ۱) تمامی علوم از اهمیت بالایی برخوردار هستند.
- ۲) اهمیت علوم برای فیلسوف قابل کشف است.
- ۳) امکان طراحی فلسفه برای تمامی علوم وجود دارد.
- ۴) فیلسوفان در طراحی فلسفه از علوم مختلف بهره‌مند می‌شوند.

(مرتب با صفحه ۱۴ کتاب درسی)

۱۱۹- کدام گزینه در رابطه با بخش اصلی و ریشه‌های فلسفه نادرست است؟

- ۱) کشف علل طبیعی در بحث آن از هستی قرار می‌گیرد.
- ۲) قوانین و احکامی که مربوط به خود هستی و وجود است، هدف شناخت آن قرار می‌گیرند.
- ۳) در آن درمی‌یابیم که معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است.
- ۴) قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی، در داخل وجودشناسی قرار می‌گیرد.

(مرتب با صفحه ۱۳ کتاب درسی)

۱۲۰- کدام یک از موارد زیر در فلسفه علوم اجتماعی بررسی می‌شود؟

- ۱) میزان وابستگی عقاید انسان به شرایط محیطی
- ۲) سمت و سوی برنامه‌ریزی‌های اجتماعی
- ۳) چگونگی تأثیرپذیری انسان از طبقه اقتصادی
- ۴) حیثیت و وجود مستقل جامعه یا افراد

(مرتب با صفحه ۱۵ و ۱۶ کتاب درسی)

ریاضی و آمار (۳): شمارش

اصل جمع

اگر عملی را بتوان به m طریق و عمل دیگری را بتوان به n طریق انجام داد، به طوری که این دو عمل را نتوانیم با هم انجام دهیم، در این صورت به $(m + n)$ طریق می‌توان عمل اول یا عمل دوم را انجام داد.

مثال ۱: خانواده‌ای برای سفر می‌تواند یکی از چهار شهر شمالی ساحل دریای خزر یا یکی از سه شهر کوهستانی غرب کشور را انتخاب کند. این خانواده برای انتخاب مقصد سفر خود 7 ($4 + 3 = 7$) راه انتخاب دارد.

تعمیم اصل جمع

اگر عمل اول به m_1 طریق، عمل دوم به m_2 طریق و به همین ترتیب تا عمل k ام به m_k طریق انجام پذیر باشد، برای انجام یک عمل از بین k عمل داده شده، $m_1 + m_2 + \dots + m_k$ طریق وجود دارد.

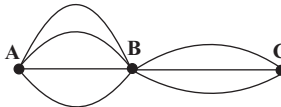
مثال ۲: در یک رستوران ۴ نوع غذای ایتالیایی، ۵ نوع غذای سنتی ایرانی، ۳ نوع غذای محلی شمالی برای پذیرایی از مشتریان وجود دارد. اگر حق انتخاب یک نوع غذا را داشته باشیم (ایتالیایی یا ایرانی یا محلی شمالی) این انتخاب به چند صورت امکان پذیر است؟

پاسخ: با توجه به تعمیم اصل جمع داریم: $4 + 5 + 3 = 12$

اصل ضرب

اگر عملی طی دو مرحله به سرانجام برسد، به طوری که برای انجام مرحله اول m روش و برای انجام مرحله دوم n روش وجود داشته باشد (یعنی برای انجام مرحله دوم بعد از انجام مرحله اول، برای هر یک از m روش گفته شده n روش وجود داشته باشد)، انجام این عمل دو مرحله‌ای به $m \times n$ روش امکان پذیر است.

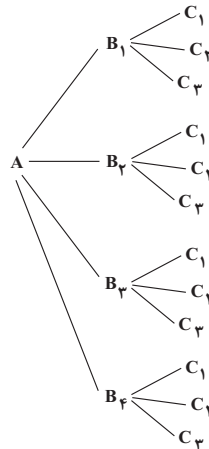
مثال ۳: مطابق شکل برای سفر از شهر A به شهر C باید از شهر B گذشت. اگر از شهر A به شهر B چهار راه مختلف و از شهر B به شهر C سه راه مختلف وجود داشته باشد، برای سفر از A به C ، به شرط گذشتن از B ، چند راه وجود دارد؟

پاسخ: این سفر شامل دو مرحله است. مرحله اول سفر از A به B و مرحله دوم سفر از B به C . بنابراین با توجه به اصل ضرب داریم:

$$\text{تعداد راه‌های ممکن} = 4 \times 3 = 12$$

برای حل مثال قبل می‌توان نمودار زیر را رسم کرد که به آن نمودار درختی می‌گویند.

تعمیم اصل ضرب

اگر عملی از k مرحله مختلف و متوالی تشکیل شده باشد، به طوری که برای انجام مرحله اول n_1 روش، برای انجام مرحله دوم n_2 روش و به همین ترتیب برای انجام مرحله k ام n_k روش وجود داشته باشد، برای انجام این عمل k مرحله‌ای $n_1 \times n_2 \times \dots \times n_k$ روش وجود دارد.

مثال ۴: چند عدد زوج سه رقمی بزرگ‌تر از 300 با ارقام $1, 2, 3, 4, 5$ می‌توان نوشت؟ (تکرار ارقام مجاز نیست).

پاسخ: در حالتی که رقم یکان زوج باشد، عدد سه رقمی نیز زوج است، پس دو حالت در نظر می‌گیریم.

(۱) حالتی که رقم یکان 4 باشد.

$$\frac{\text{حالت ۲}}{\{3 \text{ یا } 5\}} \times \frac{\text{حالت ۴}}{4} \times \frac{\text{حالت ۱}}{4} = 2 \times 4 \times 1 = 8$$

۲) حالتی که رقم یکان صفر یا ۲ باشد.

$$\frac{\text{حالت ۳}}{\{۳ \text{ یا } ۴ \text{ یا } ۵\}} \times \frac{\text{حالت ۴}}{۲ \text{ یا } ۵} \times \frac{\text{حالت ۲}}{۲} = ۳ \times ۴ \times ۲ = ۲۴$$

\Rightarrow طبق اصل جمع: $۸ + ۲۴ = ۳۲$

اصل متمم

یکی دیگر از اصول اولیه شمارش، اصل متمم است. در این اصل به جای شمردن حالات مطلوب، حالات نامطلوب را می‌شماریم و با کم کردن حالات نامطلوب از کل حالات، حالات مطلوب را به دست می‌آوریم.

مثال ۵: تعداد اعداد چهاررقمی که با ارقام $\{۱, ۲, \dots, ۷\}$ می‌توان نوشت به طوری که حداقل دو رقم آن تکراری باشد را بیابید.

پاسخ: ابتدا کل اعداد چهاررقمی که با ارقام $\{۱, ۲, \dots, ۷\}$ می‌توان نوشت را به دست می‌آوریم: $۷ \times ۷ \times ۷ \times ۷ = ۲۴۰۱$

در این سوال حالات نامطلوب تعداد اعداد چهاررقمی با ارقام مذکور است که تمام ارقام آن متمایز باشند، پس:

$$۷ \times ۶ \times ۵ \times ۴ = ۸۴۰$$

$$۲۴۰۱ - ۸۴۰ = ۱۵۶۱$$

بنابراین تعداد حالات مطلوب مسئله برابر است با:

فاکتوریل

برای ضرب یک عدد طبیعی و بزرگ‌تر یا مساوی ۱ در تمام اعداد طبیعی کوچک‌تر از خودش از نماد فاکتوریل (!) استفاده می‌کنیم. به طور مثال $۲! = ۲ \times ۱ = ۲$ یا $۳! = ۳ \times ۲ \times ۱ = ۶$ است. برای عدد صفر و یک به ترتیب، فاکتوریل را به صورت $۰! = ۱$ و $۱! = ۱$ تعریف می‌کنیم.

مثال ۶: به تساوی‌های زیر دقت کنید:

$$\text{الف) } ۸! = ۸ \times ۷ \times ۶ \times ۵ \times ۴ \times ۳ \times ۲ \times ۱ = ۸ \times ۷ \times ۶!$$

$$\Rightarrow \frac{۸!}{۶!} = \frac{۸ \times ۷ \times ۶!}{۶!} = ۵۶$$

$$\text{ب) } \frac{۶!}{۳!} = \frac{۶ \times ۵ \times ۴ \times ۳!}{۳!} = ۶ \times ۵ \times ۴ = ۱۲۰$$

تذکر: دقت کنید که در $\frac{۶!}{۳!}$ ساده کردن ۶ با ۳ اشتباه است.

$$\frac{۶!}{۳!} \neq ۲ \quad \text{یا} \quad \frac{۶!}{۳!} \neq ۲!$$

جایگشت‌های n شیء متمایز

اگر چهار حرف A، B، C و D را کنار هم قرار داده و یک کلمه چهار حرفی بسازیم، آرایش یا حالت کنار هم قرار گرفتن آنها در حالت

A	B	C	D
---	---	---	---

 با حالت

C	A	D	B
---	---	---	---

 متفاوت است. به هر یک از این حالت‌های کنار هم قرار گرفتن چند شیء یک جایگشت می‌گویند. به طور کلی به هر حالت از کنار هم قرار گرفتن n شیء متمایز، یک جایگشت n تایی از آن n شیء می‌گویند.

مثال ۷: تعداد کل جایگشت‌های متمایز n تایی از n شیء متمایز را به دست آورید.

پاسخ: اگر برای هر کدام از این اشیاء یک جایگاه (مکان) در نظر بگیریم، برای جایگاه (مکان) اول n انتخاب داریم و برای جایگاه (مکان) بعدی (n-1) انتخاب داریم و به همین ترتیب برای جایگاه (مکان) آخر یک انتخاب داریم و بنابر اصل ضرب، تعداد کل حالت‌ها برابر است با:

$$\frac{n}{\text{مکان اول}} \times \frac{n-1}{\text{مکان دوم}} \times \frac{n-2}{\dots} \times \dots \times \frac{1}{\text{مکان n ام}} = n \times (n-1) \times (n-2) \times \dots \times 1 = n!$$

به طور کلی n شیء متمایز دارای n! جایگشت متمایز n تایی است.

مثال ۸: با ارقام ۱، ۲، ۳ و ۴ چند عدد ۴ رقمی با ارقام متمایز می‌توان نوشت؟

$$\frac{۴}{۴} \times \frac{۳}{۳} \times \frac{۲}{۲} \times \frac{۱}{۱} = ۴! = ۲۴$$

پاسخ: تعداد اعداد ۴ رقمی با ارقام متمایز که با ۱، ۲، ۳ و ۴ می‌توان نوشت برابر است با:

جایگشت‌های r تایی از n شیء متمایز (r ≤ n)

اگر بخواهیم از بین n شیء متمایز تعداد کل جایگشت‌های r تایی را به دست آوریم، با توجه به اصل ضرب برای مکان اول n تا، برای مکان دوم (n-1) تا و به همین ترتیب برای مکان r ام (n-r+1) تا انتخاب داریم:

$$n \times (n-1) \times (n-2) \times (n-3) \times \dots \times (n-r+1)$$

به طور مثال تعداد اعداد سه رقمی با ارقام غیر تکراری که با ارقام ۱، ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، ۷ و ۸ می توان نوشت برابر است با:

$$\frac{8}{\text{مکان صدگان}} \times \frac{7}{\text{مکان دهگان}} \times \frac{6}{\text{مکان یکان}} = 336$$

مثال ۹: با حروف a, b, c, d, e و f چند رمز چهار حرفی با حروف غیر تکراری می توان نوشت؟

$$6 \times 5 \times 4 \times 3 = 360$$

پاسخ:

نکته: با توجه به تساوی زیر می توان تعداد انتخاب های r شیء از بین n شیء (که ترتیب انتخاب در آن مهم باشد) را به صورت $P(n, r) = \frac{n!}{(n-r)!}$ نوشت.

$$n \times (n-1) \times (n-2) \times \dots \times (n-r+1) = \frac{n \times (n-1) \times (n-2) \times \dots \times (n-r+1) \times (n-r) \times \dots \times 1}{(n-r) \times \dots \times 1} = \frac{n!}{(n-r)!}$$

مثال ۱۰: می خواهیم از بین ۸ کتاب متمایز ۵ کتاب را انتخاب کرده و در یک ردیف بچینیم. تعداد حالت های ممکن را به دست آورید.

$$P(8, 5) = \frac{8!}{(8-5)!} = \frac{8!}{3!} = 8 \times 7 \times 6 \times 5 \times 4 = 6720$$

پاسخ:

ترکیب

انتخاب r شیء از بین n شیء که جابه جایی اشیاء اهمیت نداشته باشد را ترکیب می گویند. هرگاه بخواهیم از بین n شیء متمایز r شیء را انتخاب کنیم و تنها انتخاب شدن مهم باشد و ترتیب انتخاب مهم نباشد با مسئله ترکیب روبه رو هستیم. به طور مثال اگر بخواهیم از بین ۶ کارمند، دو کارمند را برای انجام یک پروژه تحقیقاتی انتخاب کنیم، برای دو نفر انتخاب شده قرار گرفتن در تیم تحقیقاتی مهم است و ترتیب انتخاب شدن مهم نیست، به همین دلیل زمانی که می خواهیم تعداد ترکیب های مختلف را به دست آوریم باید تعداد جایگشت های دو نفر انتخاب شده را یک ترکیب در نظر بگیریم. بنابراین داریم:

$$\frac{P(6, 2)}{2!} = \frac{6!}{2!} = \frac{6!}{2 \times 4!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{2 \times 4!} = 15$$

پس به طور کلی تعداد انتخاب r شیء متمایز از بین n شیء متمایز ($r \leq n$) (که ترتیب در آن مهم نباشد) با نماد $C(n, r)$ یا $\binom{n}{r}$ نمایش داده می شود و برابر است با:

$$C(n, r) = \binom{n}{r} = \frac{n!}{(n-r)! \times r!}$$

$$C(n, r) = \frac{P(n, r)}{r!}$$

نکته:

مثال ۱۱: یک مجموعه ۸ عضوی چند زیرمجموعه ۳ عضوی دارد؟

$$C(8, 3) = \binom{8}{3} = \frac{8!}{(8-3)! \times 3!} = \frac{8 \times 7 \times 6 \times 5!}{5! \times 3 \times 2 \times 1} = \frac{8 \times 7 \times 6}{6} = 56$$

پاسخ:

مثال ۱۲: از بین ۶ مهره قرمز و ۴ مهره آبی به چند حالت می توان ۳ مهره انتخاب کرد که حداقل ۲ تای آنها قرمز باشد؟

پاسخ: حداقل ۲ مهره قرمز باشد یعنی ۲ مهره قرمز و یک مهره آبی یا هر سه مهره قرمز باشد، پس داریم:

$$\binom{6}{2} \times \binom{4}{1} + \binom{6}{3} = \frac{6!}{4! \times 2!} \times 4 + \frac{6!}{3! \times 3!} = 15 \times 4 + 20 = 80$$

نکته: در محاسبه $C(n, r)$ یا $\binom{n}{r}$ از قواعد زیر می توان استفاده کرد.

$$۱) \binom{n}{n} = ۱$$

$$۲) \binom{n}{0} = ۱$$

$$۳) \binom{n}{1} = n$$

$$۴) \binom{n}{k} = \binom{n}{n-k}$$

$$۵) \binom{n}{n-1} = n$$

$$۶) \binom{n}{2} = \frac{n(n-1)}{2}$$

آزمون اول

ریاضی و آمار (۳): آمار و احتمال (درس ۱: شمارش) ❖ صفحه‌های ۱ تا ۱۱

۱۲۱- می‌خواهیم کارتهایی بسازیم که در سمت راست آنها یکی از حروف {ن، ی، ب، ج، الف} و در سمت چپ آنها عدد ۳ رقمی بدون رقم صفر نوشته شود. چند کارت می‌توانیم بسازیم؟ (تکرار ارقام مجاز است).

(مرتبط با صفحه‌های ۲ تا ۶ کتاب درسی)

- ۵۰۰۰ (۱) ۷۲۹ (۲) ۳۶۴۵ (۳) ۴۵۰۰ (۴)

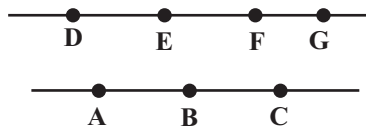
۱۲۲- در یک کیسه ۳ مهره آبی، ۴ مهره قرمز و ۳ مهره سیاه قرار دارد. به چند طریق می‌توان ۳ مهره انتخاب کرد به طوری که حداقل دو مهره سیاه باشد؟

(مرتبط با صفحه‌های ۹ تا ۱۱ کتاب درسی)

- ۲۰ (۱) ۲۱ (۲) ۲۲ (۳) ۲۴ (۴)

۱۲۳- با نقاط شکل روبه‌رو چند مثلث می‌توان ساخت؟

(مرتبط با صفحه‌های ۹ تا ۱۱ کتاب درسی)

- ۱۸ (۱)
۳۰ (۲)
۳۲ (۳)
۲۴ (۴)

۱۲۴- از تساوی $P(n, n-2) = 12$ مقدار n کدام است؟

(مرتبط با صفحه‌های ۶ تا ۸ کتاب درسی)

- ۳ (۱) ۴ (۲) ۵ (۳) ۶ (۴)

۱۲۵- چند عدد سه‌رقمی بزرگ‌تر از ۵۰۰ وجود دارد که مجموع ارقام یکان و دهگان آن ۸ باشد؟

(مرتبط با صفحه‌های ۲ تا ۸ کتاب درسی)

- ۴۰ (۱) ۵۶ (۲) ۲۰ (۳) ۴۵ (۴)

۱۲۶- اگر رضا بخواهد با هفت نفر دیگر گروهی ۳ نفره تشکیل بدهد به طوری که وی همواره عضو گروه انتخابی باشد، به چند طریق می‌تواند این کار را انجام بدهد؟

(مرتبط با صفحه‌های ۹ تا ۱۱ کتاب درسی)

- ۵۶ (۱) ۴۸ (۲) ۳۵ (۳) ۲۱ (۴)

۱۲۷- مجموعه $A = \{a, b, c, a, d, f, a\}$ چند زیرمجموعه دو عضوی دارد؟

(مشابه تمرین ۹ صفحه ۱۱ کتاب درسی)

- ۱۰ (۱) ۱۴ (۲) ۲۱ (۳) ۲۸ (۴)

۱۲۸- تعداد راه‌های ممکن برای پاسخگویی به ۴ تست ۳ گزینه‌ای، کدام است؟ (پاسخگویی به تمامی سؤال‌ها الزامی است).

(مرتبط با صفحه‌های ۲ تا ۶ کتاب درسی)

- ۶۴ (۱) ۲۴ (۲) ۱۲ (۳) ۸۱ (۴)

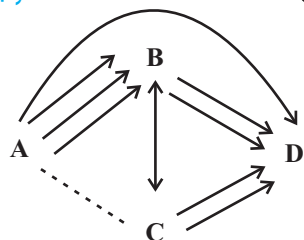
۱۲۹- می‌خواهیم از میان ۷ نفر داوطلب عضویت در هیأت مدیره یک شرکت، یک نفر به‌عنوان مدیر، یک نفر به‌عنوان معاون و یک نفر به‌عنوان مسئول مالی انتخاب کنیم. به چند طریق می‌توان این کار را انجام داد؟

(مرتبط با صفحه‌های ۷ و ۸ کتاب درسی)

- ۱۲۰ (۱) ۲۱۰ (۲) ۳۵ (۳) ۵۳ (۴)

۱۳۰- بین ۴ شهر A، B، C و D مطابق شکل زیر راه‌هایی مفروض است. اگر بتوان به ۲۹ طریق از شهر A به شهر D سفر کرد؛ تعداد راه‌هایی که از شهر A به شهر C وجود دارد، کدام است؟ (راه B به C دو طرفه و بقیه راه‌ها یک‌طرفه‌اند).

(مرتبط با صفحه‌های ۲ تا ۶ کتاب درسی)

- ۴ (۱)
۵ (۲)
۳ (۳)
۹ (۴)

علوم و فنون ادبی (۳): تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری) تا پایان «شعر عصر بیداری»

گروهی از شاعران دوره بازگشت به قصیده‌سرایی به سبک شاعران خراسانی و عهد سلجوقی و گروه دیگر به غزل‌سرایی به سبک حافظ، سعدی و دیگر شاعران سبک عراقی پرداختند. از گروه اول می‌توان صبا، قآنی و سروش و از گروه دوم، مجمر، فروغی و نشاط را نام برد.

در دوره بیداری، ادبیات - به ویژه شعر - برای ارتباط برقرار کردن با توده مردم، زبان محاوره را برگزید و شعر از نظر هنرمندان این دوره، بیان هنرمندانه واقعیات و وسیله‌ای برای بهبود زندگی بود که از طریق روزنامه‌ها و مطبوعات در اختیار مردم قرار می‌گرفت.

برخی از شاعران عصر بیداری:

- ۱- ادیب‌الممالک فراهانی: فعالیت اصلی‌اش روزنامه‌نگاری بود. در قصیده بیشتر از قالب‌های دیگر طبع‌آزمایی کرده و مضامین وطنی و سیاسی و اجتماعی در شعرش آشکارتر است.
 - ۲- عارف قزوینی: شاعر وطنی و موسیقی‌دان بزرگ عهد مشروطه بود. عرصه هنر او تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی بود و شعری ساده داشت.
 - ۳- فرخی یزدی: تحت تأثیر شاعران گذشته خصوصاً سعدی و مسعود سعد بود. در نهایت جانفش را در راه آزادی فدا کرد.
 - ۴- ایرج میرزا: در به‌کارگیری تعبیر عامیانه، اشعار ساده و روان و طنز، هجو و هزل مهارت داشت. اگرچه در شعرش اندیشه‌های نو وجود دارد، اما جایگاه خانوادگی او و تفکرات شخصی‌اش مانع قرار دادن او در زمره شاعران آزادی‌خواه مشروطه است.
 - ۵- محمدتقی بهار (ملک‌الشعرا): با زبان حماسی و در سبک خراسانی شعر می‌گفت. آثار او عبارت‌اند از: تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران، سبک‌شناسی، تاریخ تطور نظم فارسی، دیوان اشعار و ...
 - ۶- سیداشرف‌الدین گیلانی (نسیم شمال): شعرهای وی که به زبان ساده و طنزآمیز در راه مبارزه با استبداد و عشق به وطن در روزنامه «نسیم شمال» چاپ می‌شد، در بیداری مردم مؤثر بود.
 - ۷- میرزاده عشقی: شاعر، روزنامه‌نگار، نمایشنامه‌نویس و نظریه‌پرداز که در روزنامه‌اش «قرن بیستم»، به افشاگری اعمال رجال خائن زمان پرداخت. مهم‌ترین اثرش، نمایشنامه منظوم «ایده‌آل» یا «سه تابلوی مریم» است. او در نهایت به دست رضاخان ترور شد.
- دو تن از شاعران عصر بازگشت:
- ۱- فتحعلی‌خان صبا کاشانی: پرچمدار بازگشت ادبی که در مثنوی، قصیده و غزل دست داشت. از آثار او می‌توان به «گلشن صبا» (به تقلید از بوستان سعدی) و «خداوندنامه» (حماسه‌ای مذهبی در بیان معجزات پیامبر و دلیری‌های امام علی (ع)) اشاره کرد.
 - ۲- میرزا عبدالوهاب نشاط اصفهانی: در نظم و نثر فارسی مهارت داشت و از نظر غزل‌سرایی در بین هم‌روزگاران نمونه بود. مجموعه آثار منظوم و منثورش با عنوان «گنجینه نشاط» باقی است.

علوم و فنون ادبی (۳): تاریخ ادبیات قرن‌های دوازدهم و سیزدهم (دوره بازگشت و بیداری) تا پایان «شعر عصر بیداری» ❖ صفحه‌های ۱۰ تا ۱۸

۱۳۱- در کدام یک از گزینه‌ها، به ترتیب نام یکی از شاعران غزل‌سرا و نام یکی از شاعران قصیده‌سرا در عصر بازگشت آمده است؟

(مرتبط با متن صفحه ۱۳ کتاب درسی)

(۴) سروش - نشاط

(۳) قآنی - سروش

(۲) فروغی - صبا

(۱) مجمر - نشاط

(مرتبط با متن صفحه‌های ۱۵ تا ۱۸ کتاب درسی)

۱۳۲- کدام گزاره در باب شعر عصر بیداری نادرست است؟

(۱) فرخی یزدی و میرزاده عشقی از شاعرانی بودند که جانشان را در راه آزادی نهادند.

(۲) شعر از نظر شاعران این عصر، بیان هنری واقعیات زندگی بود.

(۳) در شعر شاعران عصر بیداری تأثیرپذیری از قدما به‌ندرت دیده می‌شود.

(۴) زبان محاوره در شعر این دوره به خاطر ارتباط با توده مردم، استفاده شد.

(مرتبط با متن صفحه‌های ۱۶ و ۱۷ کتاب درسی)

۱۳۳- ابیات زیر، به ترتیب سروده کدام شاعران عصر بیداری است؟

الف) داد معشوقه به عاشق پیغام که کند مادر تو با من جنگ

ب) جنگ ننگ است در شریعت من جز پی پاس دین و حفظ وطن

(۲) بهار - فرخی یزدی

(۴) عارف قزوینی - بهار

(۱) ادیب‌الممالک فراهانی - سید اشرف‌الدین گیلانی

(۳) ایرج میرزا - ادیب‌الممالک فراهانی

۱۳۴- به ترتیب پیدایش سبک بازگشت ادبی در چه زمینه‌ای برای شعر فارسی مفید بود و کدام اثر صبا کاشانی، اثری حماسی است؟

(مرتبط با صفحه ۱۳ کتاب درسی)

(۲) تخیل شعری - گلشن صبا

(۴) جهان‌بینی شاعران - گلشن صبا

(۱) زبان شعر - خداوندنامه

(۳) موسیقی شعر - خداوندنامه

۱۳۵- با توجه به ویژگی‌های سبک بازگشت و دوره بیداری، ابیات کدام گزینه به ترتیب می‌توانند متعلق به این دو سبک باشند؟

(مکمل صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵ کتاب درسی)

الف) در این بهار دل‌نشین که گشته خاک عنبرین	ز من ربوده عقل و دین، نگاری از نگارها
ب) تا ز بر خاکی ای درخت تنومند	مگسل از این آب و خاک رشته پیوند
ج) دلیل کاروان اشکم آه سرد را مانم	اثرپرداز داغم، حرف صاحب‌درد را مانم
د) ایها الشاعر تو هم از شعر گفتن لال باش	شعر یعنی چه، برو حمال شو رمال باش
ه) همت طلب از باطن پیران سحرخیز	زیرا که یکی را ز دو عالم طلبیدند

۱) الف - ج ۲) ه - د ۳) ب - الف ۴) ج - ب

(مرتبط با صفحه ۱۲ کتاب درسی)

۱۳۶- «انجمن ادبی خاقان» به ریاست چه کسی و در کجا تأسیس شد و هدف از تشکیل این انجمن چه بود؟

- ۱) فتحعلی‌شاه قاجار - تهران - رهایی شعر فارسی از انحطاط دوره صفوی و دوره‌های بعد از آن
- ۲) عبدالوهاب نشاط - تهران - ایجاد اسلوب‌های جدید در شعر فارسی
- ۳) فتحعلی‌شاه قاجار - اصفهان - ایجاد اسلوب‌های جدید در شعر فارسی
- ۴) عبدالوهاب نشاط - تهران - رهایی شعر فارسی از انحطاط دوره صفوی و دوره‌های بعد از آن

(مرتبط با متن صفحه ۱۳ کتاب درسی)

۱۳۷- علت پیروی شاعران از سبک‌های کهن در عهد بازگشت چه بود؟

- ۱) فقر فرهنگی جامعه و سستی و رخوت ادبیات
- ۲) جذابیت سبک‌های کهن خصوصاً عراقی و خراسانی
- ۳) لزوم تلاش برای رهنابیدن زبان شعر از سستی سبک هندی
- ۴) حمایت شاهان عهد قاجار از جمله فتحعلی‌شاه از این شیوه

(مرتبط با صفحه ۱۷ کتاب درسی)

۱۳۸- بیت زیر از کیست؟ مضامین عمده اشعار او چه بود؟

«از خون جوانان وطن لاله دمیده	از ماتم سرو قدشان سرو خمیده»
۱) عارف قزوینی - وطن‌دوستی، آزادی‌خواهی و ستیز با نادانی	۲) ایرج میرزا - مفاهیم نو در قالب طنز، هجو و هزل
۳) محمدتقی بهار - آزادی و وطن‌خواهی	۴) فرخی یزدی - آزادی و مفاهیم وطن‌دوستانه

(مرتبط با متن صفحه‌های ۱۶ و ۱۷ کتاب درسی)

۱۳۹- عبارت ذکرشده مقابل کدام شخصیت درست نیست؟

- ۱) عارف قزوینی: علاوه بر شاعری، از موسیقی‌دانان بزرگ عهد مشروطیت نیز بود.
- ۲) بهار: در حوزه سیاست نیز فعالیت داشت و به سبک خراسانی شعر می‌سرود.
- ۳) فرخی یزدی: تحت تأثیر شاعران گذشته، مخصوصاً سعدی و سوزنی بود.
- ۴) سید اشرف‌الدین گیلانی: با اشعار طنز خود، در بیداری مردم تأثیر زیادی گذاشت.

(مکمل متن صفحه‌های ۱۲ و ۱۳ کتاب درسی)

۱۴۰- کدام بیت به احتمال بیش‌تری سروده شاعران سبک بازگشت نمی‌باشد؟

- ۱) به طره کرده تعیبه هزار طبله غالبه
 - ۲) فریاد که در رهگذر آدم خاکی
 - ۳) به سر عشق کجا پی برند اهل خرد
 - ۴) اختیارم نیست چون گرداب در سرگشتگی
- به مژه بسته عاریه برنده ذوالفقارها
بس دانه فشاندند و بسی دام تنیدند
مگر کنند فراموش آن‌چه دانستند
نبض موجم در تپیدن بی‌قرار افتاده‌ام

عربی، زبان قرآن (۳): ترجمه جملات متن (من الأشعار المنسوبة إلى الإمام عليّ (ع))

- دَوَاؤُكَ فَيْكَ وَ مَا تُبْصِرُ / وَ دَاوُكَ مِنْكَ وَ لَا تَشْعُرُ.

دارویت در خودت است و نمی‌بینی و بیماری‌ات [نیز] از خودت است و حس نمی‌کنی.

- أ تَزْعَمُ أَنَّكَ جِرْمٌ صَغِيرٌ / وَ فَيْكَ أَنْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ؟

آیا می‌پنداری که تو پیکری کوچک هستی حال آنکه جهان بزرگ‌تر در تو به هم پیچیده است؟

- النَّاسُ مِنْ جِهَةِ الْآبَاءِ أَكْفَاءُ / أَبُوهُمْ آدَمُ وَ الْأُمُّ حَوَاءُ.

مردم از نظر پدر و مادر (پدران، نیاکان) یکسان‌اند. پدرشان آدم و مادر [شان] حواست.

- وَ قَدَّرَ كُلَّ امْرِيٍّ مَا كَانَ يُحْسِنُهُ / وَ لِلرِّجَالِ عَلَى الْأَفْعَالِ أَسْمَاءُ.

و ارزش هر آدمی به کاری است که آن را به خوبی انجام می‌داده است. (می‌دهد).

و انسان‌ها با کارهایشان نام‌هایی دارند. (هر انسانی با کارش شناخته شده و با آن نامیده می‌شود).

- فَفَزُّ بَعْلِمٍ وَ لَا تَطْلُبُ بِهِ بَدَلًا / فَالْنَّاسُ مَوْتَى وَ أَهْلُ الْعِلْمِ أَحْيَاءُ.

پس به کمک دانش رستگار شو و برای آن جایگزینی نخواه که مردم، مرده و اهل دانش، زنده‌اند.

- أَيْيَهَا الْفَاخِرُ جَهْلًا بِالنَّسَبِ / إِنَّمَا النَّاسُ لَأُمَّمٌ وَ لَأَبٌ.

ای افتخارکننده به اصل و نسب از روی نادانی (ای که از روی نادانی به اصل و نسب افتخار می‌کنی)؛ مردم فقط از یک پدر و مادرند.

- هَلْ تَرَاهُمْ خَلِقُوا مِنْ فِضَّةٍ / أَمْ حَدِيدٍ أَمْ نُحَاسٍ أَمْ ذَهَبٍ؟!

آیا آنان را می‌بینی که از نقره یا آهن یا مس یا طلا آفریده شده‌اند؟!

- بَلْ تَرَاهُمْ خَلِقُوا مِنْ طِينَةٍ / هَلْ سِوَى لَحْمٍ وَ عَظْمٍ وَ عَصَبٍ؟

بلکه آنان را می‌بینی که از گلی آفریده شده‌اند. آیا به جز گوشت و استخوان و پی (عصب) هستند؟

- إِنَّمَا الْفَخْرُ لِعَقْلِ ثَابِتٍ / وَ حَيَاءٍ وَ عَفَافٍ وَ أَدَبٍ.

افتخار، فقط به خردی استوار (افتخار به عقلی ثابت)، شرم، پاک‌دامنی و ادب است.

الْمُعْجَم:

الْعَظْمُ: استخوان (جمع: الْعِظَام)	الدَّاء: بیماری (= الْمَرَض) (≠ الشِّفَاء، الصِّحَّة)	انطوى: به هم پیچیده شد (مضارع: ينطوى / مصدر: انطوا)
اللَّحْمُ: گوشت (جمع: اللَّحُوم)	زَعَمَ: گمان کرد (= حَسِبَ) (≠ أَيْقَنَ) (مضارع: يزعم / مصدر: زعم)	أَبْصَرَ: نگاه کرد (= شَاهَدَ) (مضارع: يبصر / مصدر: إِبْصَار)
النُّحَاسُ: مس	سِوَى: جز (= إِلَّا)	الْبَدَلُ: جانشین (جمع: الْأَبْدَال)
	الطَّيْنُ، الطَّيْنَةُ: گل، سرشت	الْجِرْمُ: پیکر (جمع: الْجُرَام)
	الْعَصَبُ: پی، عصب (جمع: الْأَعْصَاب)	الْحَدِيدُ: آهن

عربی، زبان قرآن (۳): مِنَ الْأَشْعَارِ الْمَسْجُوبَةِ إِلَى الْإِمَامِ عَلِيٍّ (ع)، متن درس، الحروف المشبهة بالفعل (درس ۱) ❖ صفحه‌های ۶ تا ۱۴۶

■ عَيْنُ الْأَصْحَحِ وَالْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۱۴۱ - ۱۴۶)

۱۴۱- «قال أمير المؤمنين عليّ (ع): قيمة كل امرئ ما يحسنه!»: امير مؤمنان، علي (ع) فرمود: (مرتبط با صفحه ۱ کتاب درسی)

- (۱) ارزش کسی که نیکوکاری انجام می‌دهد، بالاتر است!
(۲) ارزش هر انسانی به آن است که آن را به خوبی انجام داده است!
(۳) ارزش هر فردی به آن چیزی است که آن را خوب انجام می‌دهد!
(۴) ارزش هر انسانی به چیزی است که آن را بهتر انجام می‌دهد!

۱۴۲- «يزعم بعض الناس أنهم قاموا بواجباتهم أمام أولادهم، و لم تتحقق غايتهم في التربية!»: (ترکیبی)

- (۱) بعضی مردم می‌پندارند که به واجباتشان در مقابل فرزندانشان اقدام نموده‌اند ولی هدفشان را در تربیت محقق نکرده‌اند!
(۲) برخی از مردم گمان می‌کنند که به تکالیف خویش در برابر فرزندانشان عمل کرده‌اند و هدفشان در تربیت محقق نشده است!
(۳) برخی از مردم می‌پندارند که تکالیف خود را در برابر پسرانشان انجام نداده‌اند و هدفشان در امر تربیت به وقوع نپیوسته است!
(۴) از میان مردم، بعضی گمان می‌کنند که به تکالیف خویش در برابر اولادشان عمل کرده‌اند و اهدافشان در تربیت انجام نشده است!

۱۴۳- عَيْنُ الْخَطَأِ: (مرتبط با صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)

- (۱) «إِنَّ النَّسَبَ لَا يَنْفَعُ الْإِنْسَانَ إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ عَمَلٌ صَالِحٌ»: اصل و نسب به انسان سود نمی‌رساند، اگر کار شایسته‌ای نداشته باشد،
(۲) «و ليعلم من يتفاخر بنسبه أن هذا لا ينفعه عند الله»: و آن که به نسبش فخر می‌فروشد، می‌داند که این در نزد خدا به او سود نمی‌رساند،
(۳) «فيا أيها الإخوة! لا تنسوا أننا كلنا لأدم و آدم من تراب!»: پس ای برادران! فراموش نکنید که همگی ما از آدمیم و آدم از جنس خاک است،
(۴) «فوزوا بالعلم و لا تطلبوا به بدلاً!»: با علم و دانش رستگار شوید و جایگزینی برای آن نجوید!

۱۴۴- «نگهبان از خوابیدن در این شب تاریک خودداری کرده است!»: عَيْنُ الصَّحِيحِ: (ترکیبی)

- (۱) قد إمتنع الحارس عن النوم في هذه الليلة الظلماء!
(۲) الحارس قد منع عن النوم في هذه الليلة المظلمة!
(۳) مُنِعَ هَذَا الْحَارِسُ عَنِ النَّوْمِ فِي اللَّيْلَةِ الظُّلْمَاءِ!
(۴) إمتنع حارس عن النوم في هذه الليلة مظلمة!

۱۴۵- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ: (مرتبط با صفحه ۴ کتاب درسی)

- (۱) مرض السكر دواء يعجز فيه الجسم عن الاستفادة من السكر!
(۲) التداوى بالأعشاب الطبيّة أكثرُ ضرراً من الأدوية الكيماويّة!
(۳) التَّفَاخُرُ بِالْحَيَاءِ وَالْعِفَافِ مِنْ صِفَاتٍ غَيْرِ مَحْمُودَةٍ!
(۴) على كلِّ مؤمنٍ آلا يتبع في حياته سوى الحقّ!

۱۴۶- «دواؤك فيك و ما تبصير / و داؤك منك و لا تشعر» عَيْنُ الْأَقْرَبِ مِنَ الْمَفْهُومِ: (مرتبط با صفحه ۲ کتاب درسی)

- (۱) الجَهْلُ داءٌ بلا دواء و الخُمقُ خفرة بلا عمق!
(۲) وَ نَشْتَكِي دَهْرَنَا وَ الذَّنْبَ لَيْسَ لَهُ!
(۳) إِنَّ دَاءَكُمْ الذُّنُوبُ وَ دَوَاءُكُمْ الْاسْتِغْفَارُ!
(۴) التَّعَبُودُ عَنِ الْعَيْنِ يَبْعِدُ عَنِ الْقَلْبِ!

۱۴۷- عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ وَالْإِعْرَابِ: «و قدر كل امرئ ما كان يحسنه / و للرجال على الأفعال أسماء!» (مرتبط با صفحه ۲ کتاب درسی)

- (۱) «قدر»: اسم- مُفْرَدٌ مَذَكَّرٌ- نكرة- مُعْرَبٌ / مُبْتَدَأٌ لِلجُمْلَةِ الْإِسْمِيَّةِ وَ مَرْفُوعٌ
(۲) «كان»: فعل ماضٍ لِلتَّنْفِي (من الأفعال الناقصة)- مُفْرَدٌ مَذَكَّرٌ غَائِبٌ / خَبَرٌ لِلْمُبْتَدَأِ
(۳) «يحسن»: فعلٌ مُضَارِعٌ- مُفْرَدٌ مَذَكَّرٌ غَائِبٌ- مُتَعَدِّ- مُجْرَدٌ ثَلَاثِي
(۴) «أسماء»: اسم- جمع تَكْسِيرٍ (مُفْرَدُهُ: إسم)- نكرة- مُعْرَبٌ / خَبَرٌ وَ مَرْفُوعٌ

۱۴۸- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطَأٌ: «النَّاسُ مِنْ جِهَةِ الْآبَاءِ أَكْفَاءُ / أَبُوهُمْ آدَمُ وَ الْأُمُّ حَوَاءُ» (مرتبط با صفحه ۲ کتاب درسی)

- (۱) جهة: مجرور بحرف الجرّ (۲) أكفاء: خبر (۳) هم: مفعول (۴) الأم: مبتدأ

۱۴۹- عَيْنُ الْخَطَأِ: (فِي اسْتِعْمَالِ اسْمِ الْإِشَارَةِ) (ترکیبی)

- (۱) من العجيب أن هذه الأجرام السماوية لا تتقاطع مع الأجرام الأخرى!
(۲) سألتني أمي: ما رأيك في تلك الفساتين في السوق!
(۳) اليوم شاهدت تلميذتي و زميلتها، هاتان مُجتهدتان في الدروس!
(۴) جالس ذلك الأطفالُ رجالاً يُعرف بالصدق و الأمانة!

۱۵۰- عَيْنُ الصَّحِيحِ لَتَكْمِيلِ الْفَرَاقَاتِ: «قُلْتُ لِأَحَدِي الصَّدِيقَاتِ: أَحَدًا أَسْرَارَ!» (ترکیبی)

- (۱) لَا تَجْعَلُ- لَا يَعْرِفُ- ك
(۲) لَا تَجْعَلِي- تُعْرِفُ- ك
(۳) لَا تَجْعَلُ- تُعْرِفُ- ك
(۴) لَا تَجْعَلِي- يَعْرِفُ- ك

فلسفه (۲): هستی و چیستی

می‌دانیم مفهوم «وجود» محور و اساس مباحث فلسفی است. یکی از مباحث اولیه فلسفه تعیین نسبت دو مفهوم «هستی» و «چیستی» است: برای شناخت این نسبت به درک چند مقدمه نیاز داریم:

درک وجود (قدم نخست)

رفتار طبیعی و معمولی انسان‌ها در جهت شناسایی وجود و واقعیت‌هایی که ممکن است موجود باشند یا نباشند، دارای پیام‌های فلسفی زیر است:

۱- افراد با مفهوم وجود و عدم آشنا هستند. ۲- وجود یک چیز برای افراد مهم و اثرگذار است.

مانند: تلاش انسان برای رفع تشنگی و آگاهی او از موجود بودن آب. / موجود پنداشتن پرندۀ افسانه‌ای سیمرغ

درک ماهیت (قدم دوم)

مفهوم ماهیت نشانگر «چیستی» یک شیء است. این‌که گاهی در رویارویی با موجودات مختلف می‌پرسیم: «این چیست؟»، ماهیت یا چیستی آن موردنظر ماست و اسم اشاره «این» گواه آن است. بنابراین:

① وجود: بین همه موجودات جهان امری مشترک است. (وجه مشترک موجودات جهان)

② ماهیت: باعث تفاوت موجودات جهان از یکدیگر می‌شود. (وجه اختصاصی تفاوت موجودات)

تمایز وجود و ماهیت (قدم سوم)

① وجود و ماهیت در جهان خارجی

این‌سینا به تبعیت از فارابی بیان می‌کند که وجود و ماهیت در جهان خارج یکی هستند و نمی‌توان آن‌ها را دو جزء از یک چیز محسوب کرد. به‌طور مثال اکسیژن و هیدروژن با یکدیگر آب را تشکیل می‌دهند و هر کدام یک جزء آن محسوب می‌شوند.

② وجود و ماهیت در جهان ذهن

در جهان ذهن، وجود و ماهیت هر کدام مفاهیمی کاملاً متفاوت هستند؛ یعنی در جهان ذهن مفهوم وجود غیر از مفهوم ماهیت است.

مغایرت وجود و ماهیت (قدم چهارم)

دو قضیه زیر را در نظر بگیرید:

الف- مثلث شکل سه‌ضلعی است. ب- مثلث موجود است.

در قضیه (الف) محمول «شکل سه‌ضلعی» در تعریف «مثلث» آمده است و هیچ فرقی با آن ندارد؛ جز آن‌که از مفهوم مثلث گسترده‌تر است. این نوع حمل ضروری است.

در قضیه (ب) مفهوم «وجود» بر مفهوم «مثلث» حمل شده است. در این عبارت مفهوم «وجود» از مفهوم «مثلث» جداست و جزء تعریف آن قرار نمی‌گیرد. بنابراین میان آن دو رابطه ضروری برقرار نیست. زیرا در عالم ذهن مفهوم وجود چیزی جدای از مفهوم ماهیت است و جزء تعریف آن قرار نمی‌گیرد.

سیر تاریخی بحث مغایرت وجود و ماهیت

بحث «مغایرت وجود و ماهیت» پایه یکی از برهان‌های ابن‌سینا در اثبات وجود خدا به نام برهان «وجوب و امکان» است.

توماس آکوئیناس یکی از فیلسوفان اروپایی از نظر ابن‌سینا بهره‌های بسیاری برد و آن را گسترش داد. وی در برهان‌های خداشناسی خود از این نظر استفاده کرده است. او پایه‌گذار فلسفه «توماسی یا تومیسم» در اروپا شد. وی در قرن ۱۳ میلادی فلسفه‌ای را در اروپا پایه‌گذاری کرد که متکی بر آرای ابن‌سینا و تا حدودی ابن‌رشد بود؛ بنابراین چون ابن‌سینا و ابن‌رشد از فلاسفه مشایی بودند (یعنی تحت تأثیر آراء ارسطو بودند) باعث شد فلاسفه غرب دوباره با فلسفه ارسطویی آشنا شوند.

از قرن ۱۶ میلادی با رشد تجربه‌گرایی، دیدگاه‌های مربوط به فلسفه ارسطو جای خود را به فلسفه‌های حس‌گرا و تجربه‌گرا داد.

این نظر ابن‌سینا مورد توجه فلاسفه مسلمان نیز قرار گرفت.

فلسفه (۲): هستی و چیستی (درس ۱) ❖ صفحه‌های ۱ تا ۷

- ۱۵۱- فردی که می‌پرسد «این چیست؟» به ... آن چیز واقف بوده و مفاهیمی مانند قفتوس ...
 (مرتبط با صفحه‌های ۲ و ۳ کتاب درسی)
- (۱) ماهیت - وجود ندارند.
 (۲) وجود - ماهیت دارند.
 (۳) ماهیت - ماهیت ندارند.
 (۴) وجود - وجود دارند.
- ۱۵۲- وجه تمایز موجودات جهان از حیث ... داشتن آن‌ها است؛ مانند ...
 (مرتبط با صفحه ۳ کتاب درسی)
- (۱) ماهیت - زنده بودن یک پشه
 (۲) هستی - وجود داشتن یک انسان
 (۳) چیستی - آب بودن آب
 (۴) ماهیت - سفید بودن یک لباس
- ۱۵۳- وجود و ماهیت در دیدگاه ابن‌سینا ...
 (مرتبط با صفحه ۴ کتاب درسی)
- (۱) هیچ‌گونه تفاوتی با یکدیگر ندارند.
 (۲) در جهان عینی یکی نیستند.
 (۳) در جهان ذهنی یکی هستند.
 (۴) به مصادیق هر مفهوم نسبت داده می‌شوند.
- ۱۵۴- کدام یک از قضایای زیر، نیازمند دلیل نیست؟
 (مرتبط با صفحه ۵ کتاب درسی)
- (۱) هر گیاهی یک نوع حیوان است.
 (۲) سحر و جادو در جهان نیست.
 (۳) خدا وجود دارد.
 (۴) شیرینی یک مزه است.
- ۱۵۵- در کدام یک از قضایای زیر حمل «اولی ذاتی» وجود دارد؟
 (مرتبط با صفحه ۵ کتاب درسی)
- (۱) ببر موجودی وحشی است.
 (۲) هر انسانی حیوان است.
 (۳) مربع چهارضلعی است.
 (۴) هر ناطقی انسان است.
- ۱۵۶- میان کوه نقره به عنوان یک چیستی و وجود رابطه ضروری برقرار ...
 (مرتبط با صفحه ۵ کتاب درسی)
- (۱) نیست؛ بنابراین امکان وجود یافتن ندارد.
 (۲) نیست؛ پس حمل وجود بر آن دلیل نمی‌خواهد.
 (۳) است؛ بنابراین امکان وجود یافتن دارد.
 (۴) نیست؛ پس ایجاد آن ممکن است و نه حتمی.
- ۱۵۷- با توجه به مغایرت وجود و ماهیت ...
 (مرتبط با صفحه ۵ کتاب درسی)
- (۱) وجود انسان‌های جهان از ماهیت آن‌ها جدا است.
 (۲) حمل مفهوم ناطق بر انسان دلیل می‌خواهد.
 (۳) وجود و ماهیت انسان دو مفهوم کاملاً متفاوت است.
 (۴) بین مفهوم انسان و مفهوم متفکر رابطه‌ای ضروری نیست.
- ۱۵۸- با ترویج کدام دیدگاه، دیدگاه‌های تابع فلسفه ابن‌سینا، ابن‌رشد و ارسطو به کنار گذاشته شد؟
 (مرتبط با صفحه ۷ کتاب درسی)
- (۱) فایده‌گرایی (۲) تجربه‌گرایی (۳) نسبی‌گرایی (۴) عقل‌گرایی
- ۱۵۹- کدام امر باعث آشنایی مجدد فلاسفه غرب با فلسفه ارسطویی در قرن ۱۳ شد؟
 (مرتبط با صفحه ۷ کتاب درسی)
- (۱) ترویج کامل فلسفه ابن‌سینا و ابن‌رشد در اروپا
 (۲) آشنایی با فلسفه ابن‌سینا از طریق توماس آکوئیناس
 (۳) استفاده از آراء ابن‌سینا و بعضی نظریات ابن‌رشد در فلسفه اروپا
 (۴) بهره‌برداری فلاسفه‌ای چون آلبرت کبیر و راجر بیکن از فلسفه ارسطویی
- ۱۶۰- در رابطه با توماس آکوئیناس، کدام گزینه نادرست است؟
 (مرتبط با صفحه ۶ کتاب درسی)
- (۱) از برهان وجوب و امکان در خداشناسی بهره برده است.
 (۲) فلسفه وی امروزه نیز دارای طرفدارانی است.
 (۳) وی در راستای عقلی کردن عقاید مسیحیت بسیار تلاش نمود.
 (۴) وی با پیروان ابن‌رشد مشاجرات علمی داشت و نه خود ابن‌رشد.